

Zasas pagasta padome

ZASAS PAGASTA APBŪVES NOTEIKUMI

Apbūves noteikumi pieņemti ar ZASAS pagasta padomes
2002.g. _____ lēmumu Nr. _____

Saturs

IEVADS	6
LIETOŠANAS PAMĀCĪBA	7
1. NODAĻA. PAMATNOSTĀDNES UN SKAIDROJUMI	8
1.1. PAMATNOSTĀDNES	8
1.2. MĒRĶIS	9
1.3. PAMATPRINCIPI	9
1.4. PĀRKĀPUMI UN SODI	9
1.5. APBŪVES NOTEIKUMU STĀŠANĀS SPĒKĀ	9
1.6. ZEMESGABALA NEATBILSTOŠA IZMANTOJUMA STATUSS	9
1.7. ESOŠIE NEATBILSTOŠIE ZEMESGABALI	10
1.8. ESOŠĀS BŪVES UN UZSĀKTĀ PROJEKTĒŠANA UN BŪVNIECĪBA	10
1.9. GROZĪJUMI	10
1.10. IZŅĒMUMI	10
1.11. PAPILDINĀJUMI	11
1.12. PUBLISKUMS	11
2. NODAĻA. ATĻAUTO IZMANTOŠANU DEFINĪCIJAS UN JĒDZIENU SKAIDROJUMS	12
3. NODAĻA. ZONĒJUMS UN PLĀNS	18
3.1. ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDI UN TO APZĪMĒJUMI	18
3.2. APZĪMĒJUMU PIELIETOŠANA	18
3.3. ROBEŽAS	18
4. NODAĻA. NOTEIKUMI VISIEM ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDIEM	19
4.1. PIELIETOJUMS	19
4.2. VISĀS IZBŪVES TERITORIJĀS ATĻAUTĀS IZMANTOŠANAS	19
4.3. VISĀS IZBŪVES TERITORIJĀS AIZLIEGTĀS IZMANTOŠANAS	19
4.4. PIEKĻŪŠANAS NOTEIKUMI	19
4.5. SPECIĀLI PASĀKUMI CILVĒKIEM AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM	20
4.6. ZEMESGABALU DALĪŠANA VAI APVIENOŠANA	20
4.7. APBŪVES INTENSITĀTES UN BRĪVĀS TERITORIJAS RĀDĪTĀJI	20
4.8. AUGSTUMA IEROBEŽOJUMI	20
4.9. PAGALMA NOTEIKUMI	20
4.10. PRIEKŠPAGALMS (PRIEKŠDĀRZIŅŠ)	21
4.11. IEDIBINĀTA BŪVLAIDE	21
4.12. BŪVJU ATBILSTĪBA ZEMESGABALA ROBEŽĀM	21
4.13. REDZAMĪBAS TRĪSSTŪRI UZ STŪRA ZEMESGABALA	21
4.14. ATTĀLUMI STARP ĒKĀM	22
4.14.1. Insolācijas (izsauļojuma) prasības	22
4.14.2. Apgaismojuma prasības	22

	3
4.14.3. Ugunsdrošības prasības	22
4.15. AIZSARDZĪBA PRET TROKŠNIEM	22
4.16. FASĀDES, JUMTI, ŪDENS NOTEKCAURULES	22
4.17. ŽOGI UN PRETTROKŠŅA SIENAS	23
4.18. SKATLOGI, REKLĀMAS	23
4.18.1. Skatlogi	23
4.18.2. Izkārtnes, reklāmas, sludinājumi un citi informatīvi materiāli	23
4.19. APGAISMES ĶERMEŅI, KIOSKI, PAVILJONI UN CITI PAGASTA ĀRTELPAS ELEMENTI	23
4.19.1. Apgaismes ķermeņi	23
4.19.2. Kioski, nojumes, paviljoni un citi ārtelpas elementi	24
4.20. DEGVIELAS UZPILDES STACIJAS	24
4.21. SAIMNIECĪBAS ĒKAS	25
4.22. BŪVES MĀJLOPIEM	25
4.23. SANITĀRIE NOTEIKUMI FERMĀM UN KŪTIS	26
4.24. STIHIJU POSTĪJUMU ATJAUNOŠANA	26
4.25. INŽENIERTEHNISKĀS APGĀDES NODROŠINĀJUMS	26
4.26. INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS UN IEKĀRTAS	26
4.27. ATTĀLUMI NO INŽENIERKOMUNIKĀCIJĀM LĪDZ CITĀM BŪVĒM	27
4.28. ATTĀLUMI STARP INŽENIERKOMUNIKĀCIJĀM	27
4.29. GRĀVJU SAGLABĀŠANA	27
4.30. AIZSARGJOSLAS	28
4.31. AUGSNES VIRSKĀRTAS UN KOKU SAGLABĀŠANA	31
4.3.2. DERĪGIE IZRAKTEŅI	31
5. NODAĻA. PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU UN VELOSIPĒDU NOVIETOŠANAI	32
5.1. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU NOVIETOŠANAI	32
5.2. NOTEIKUMI AUTOSTĀVVIETĀM	32
5.3. NOTEIKUMI GARĀŽĀM	33
5.4. AUTOSTĀVVIETU UN GARĀŽU PIEBRAUCAMIE CEĻI	33
5.5. PRASĪBAS VELOSIPĒDU NOVIETOŠANAI	33

6. NODAĻA. ATSEVIŠĶU IZBŪVES TERITORIJU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI	34
6.1. SAVRUPMĀJU DZĪVOJAMĀS APBŪVES ZONA	34
6.1.1. Definīcija	34
6.1.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	34
6.1.3. Palīgizmantošanu noteikumi	36
6.2. MAZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES ZONA (DzM)	37
6.2.1. Definīcija	37
6.2.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	37
6.2.3. Palīgizmantošanu noteikumi	38
6.3. PARKA APBŪVES ZONA	38
6.3.1. Definīcija	38
6.3.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	39
6.3.3. Palīgizmantošanu noteikumi	39
6.4. JAUKTA DZĪVOJAMĀS UN DARĪJUMU IESTĀŽU APBŪVES ZONA	39
6.4.1. Definīcija	39
6.4.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	40
6.4.3. Palīgizmantošanu noteikumi	40
6.5. JAUKTA RAŽOŠANAS UN DARĪJUMU IESTĀŽU APBŪVES ZONA	41
6.5.1. Definīcija	41
6.5.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	41
6.5.3. Palīgizmantošanu noteikumi	42
6.6. RAŽOŠANAS OBJEKTU APBŪVES ZONA	42
6.6.1. Definīcija	42
6.6.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	42
6.6.3. Palīgizmantošanu noteikumi	43
6.7. TEHNISKĀS APBŪVES ZONA	43
6.7.1. Definīcija	43
6.7.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	43
6.7.3. Palīgizmantošanu noteikumi	44
6.8. LĪNIJBŪVJU IZBŪVES TERITORIJAS	44
6.8.1. Definīcijas	44
6.8.3. Palīgizmantošanu noteikumi	48
6.9. ATKLĀTO TELPU IZBŪVES TERITORIJAS	48
6.9.1. Definīcija	48
6.9.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	48
6.9.3. Palīgizmantošanu noteikumi	50
6.10. LAUKSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS	50
6.10.1. Definīcija	50
6.10.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	51
6.12. ĪPAŠI VĒRTĪGĀS LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS	52
6.12.1. Definīcija	52
6.12.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	52

6.12.3. Palīgizmantošanu noteikumi	53
6.13. MEŽSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS	54
6.13.1. Definīcija	54
6.13.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	54
6.13.3. Palīgizmantošanu noteikumi	55
6.14. ZEMES DZĪĻU IZMANTOŠANAS (KARJERU)TERITORIJAS	55
6.14.1. Definīcija	55
6.14.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi	55
6.14.3. Palīgizmantošanu noteikumi	56
6.15. TURPMĀKĀS IZPĒTES TERITORIJAS	56
7. NODAĻA. KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA	56
8. NODAĻA. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS	61
8.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI	61
8.2. VALSTS AIZSARDZĪBĀ ESOŠO AIZSARGĀJAMO TERITORIJU SARAKSTS	63
8.3. AIZSARGJOSLAS	64
8.4. ZAUDĒJUMU ATLĪDZINĀŠANA PAR AIZSARGĀJAMĀM TERITORIJĀM NODARĪTO KAITĒJUMU	64
8.5. VIETĒJĀS NOZĪMES ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀ DABAS OBJEKTA ZASAS PARKA TERITORIJA	64
9. NODAĻA. CITI ZASAS PAGASTA SAISTOŠIE NOTEIKUMI	65
10. NODAĻA. PROJEKTĒŠANAS UN BŪVNICĪBAS NOSACĪJUMI	65

IEVADS

Pašvaldības teritorijas plānojuma galvenais uzdevums ir noteikt tā teritorijas perspektīvo atļauto izmantošanu, kuru nosaka ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem.

Apbūves noteikumi ir juridiski noformulētas prasības zemesgabaliem, ēkām un citām būvēm saskaņā ar pagasta attīstības plānu un, līdz ar attīstības plānā paredzētajiem izbūves un zemes lietojuma priekšlikumiem, ir saistoši visiem zemesgabalu īpašniekiem vai lietotājiem.

Apbūves noteikumi, cik to ļauj izstrādātais pagasta attīstības plāns, atspoguļo zemes īpašnieku, vai lietotāju tiesības attiecībā un viņu īpašumu vai lietojumā esošā zemesgabala izmantošanu.

Gandrīz ikviens zemes izmantošanas veids pašvaldības teritorijā ir saistīts ar lielāku vai mazāku būvniecību. Tādēļ zemes izmantošanas tiesības ir arī **būvtiesības**, kas nosaka, kādam mērķim, kur, ko un kā ir tiesības būvēt, tas ir, kādi šai apbūvei ir noteikumi (teritorijas izmantošanas noteikumi) Demokrātiskā sabiedrībā vienmēr pastāv zināmi ierobežojumi kā vispārības labā, tā privātīpašuma aizsardzībai.

Apbūves noteikumu izstrādāšana ir pagasta ģenerālplāna izstrādāšanas procesa sastāvdaļa, kam saskaņā ar LR MK Noteikumiem par teritoriju plānojumiem ir noteikta procedūra. Zāsas pagasta **Apbūves noteikumi** ir izstrādāti kā pašvaldības saistošie noteikumi.

Šie **Apbūves noteikumi** veidoti, par paraugu ņemot pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pasūtījuma arhitektu Edgara Bērziņa un Silvja Grīnberga (IU "Arhitekta Edgara Bērziņa birojs") izstrādāto apbūves noteikumu modeli, kas aprobēts Ikšķiles pilsētā ar lauku teritoriju, Salas pagastā, Babītes pagastā, Ķekavas pagastā, Ādažu pagastā un citur, kā arī iekļaujot tajā citur Latvijā aprobēto praksi to izstrādei.

Apbūves noteikumu tekstā iekļauti noteikumi, kas izriet no likumu un citu tiesību aktu prasībām, un šajā dokumentā sniedz tikai papildu informāciju par šajos tiesību aktos noteiktām prasībām. Tās drīkst pastiprināt, taču nedrīkst atcelt vai mīkstināt.

Lai šos **Apbūves noteikumus** būtu vieglāk lietot, to sastāvā iekļauta lietošanas pamācība, kā arī definīcijas, kas skaidro pieņemtos jēdzienus un terminus.

LIETOŠANAS PAMĀCĪBA

Pirms **noteikumu** lietošanas būtu vēlams iepazīties ar spēkā esošajiem LR MK “Noteikumiem par teritoriju plānojumam” un citiem, uz teritoriju plānošanu un būvniecību attiecināmiem, tiesību aktiem. Tas noteikti palīdzēs labāk uztvert

Apbūves noteikumos formulētās prasības, kā arī labāk izprast konkrēto situāciju.

Divi raksturīgākie gadījumi **Apbūves noteikumu** lietošanā ir šādi:

Zemes īpašnieks vai lietotājs vēlas noskaidrot, kādiem nolūkiem viņš drīkst izmantot zemi un būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz tās.

Potenciālais būvētājs kādai noteiktai zemes izmantošanai vēlas atrast zemesgabalu.

Jebkurā gadījumā vispirms jāiepazīstas ar **Apbūves noteikumu** vispārīgajām nodaļām:

1. – “Pamatnostādnes un skaidrojumi”,
3. – “Zonējums un plāns”,
4. – “Noteikumi visiem zemes izmantošanas veidiem”,
5. – “Prasības transporta līdzekļu novietošanai”.

Šo nodaļu noteikumi (prasības) attiecas uz jebkuru zemesgabalu, lai kādā izbūves teritorijā tas atrastos.

Pirmajā gadījumā, pēc iepazīšanās ar vispārīgajām nodaļām, ar plāna “Perspektīvās zemes izmantošanas plāns” palīdzību nepieciešams atrast un noskaidrot interesējošā zemesgabala piederību kādai no izbūves teritorijām. Tad jāatrod attiecīgajai teritorijai atbilstoša 6.nodaļas “Atsevišķu izbūves teritoriju izmantošanas noteikumi” apakšnodaļa. 6.nodaļas apakšnodaļās noteikti nolūki, kādos Zesas pagastā atļauts izmantot zemi un būvēt, rekonstruēt, renovēt, restaurēt, ierīkot vai izmantot būves attiecīgajā izbūves teritorijā. Nolūki ir noteikti kā atļautās izmantošanas, bet šo izmantošanu definīcijas, kā arī citu jēdzienu skaidrojums atrodams 2.nodaļā “Atļauto izmantošanu definīcijas un jēdzienu skaidrojums”.

Otrajā gadījumā, ja kādai noteiktai izmantošanai jāatrod iespējamais zemesgabals, sākumā, iepazīstoties ar vispārīgajām nodaļām, īpaša uzmanība jāpievērš 4.nodaļai, kur jāpārlicinās, vai nodomātā izmantošana ir atļauta visās izbūves teritorijās. Pēc tam, ja nepieciešams, 2.nodaļā atļauto izmantošanu definīcijās jāatrod nodomātajai izmantošanai atbilstoša atļautā izmantošana un tad 6.nodaļā jāatrod tās apakšnodaļas, kur attiecīgā izmantošana ir atļauta. Tālāk plānā “Perspektīvās zemes izmantošanas plāns” pēc teritoriju apzīmējuma un nosaukuma eksplikācijā būs redzamas tās teritorijas, kuru zemesgabalos vajadzīgā izmantošana atļauta.

Jāņem vērā, ka **Apbūves noteikumu** 6.nodaļas apakšnodaļas laika gaitā, izstrādājot un pieņemot detaļos plānojumus, tiks papildinātas ar detalizētiem, tikai uz konkrētu teritoriju attiecināmiem noteikumiem, norādot uz spēkā esošo detaļo plānojumu, kas ierakstīts nodaļā “Spēkā esošo detaļo plānojumu saraksts”.

Ar plāna “Perspektīvās zemes izmantošanas plāns” palīdzību bez iepriekš minētā jāpārlicinās, vai interesējošais zemesgabals neatrodas kādā no plānā speciāli apzīmētām teritorijām.

Ja interesējošais zemesgabals atrodas kādā no plānā apzīmētajām kultūras pieminekļu teritorijām vai to aizsargjoslām, tad, papildus iepriekš minēto nodaļu noteikumiem, uz šo zemesgabalu attiecas arī 7.nodaļas “Kultūras pieminekļu aizsardzība” prasības, kur atrodams Latvijas Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts Zesas pagastā, kā arī prasības kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsargjoslās.

Ja interesējošais zemesgabals atrodas kādā no plānā apzīmētajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, tad, papildus iepriekš minēto nodaļu noteikumiem, uz šo zemesgabalu attiecas arī 8.nodaļas “Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas” prasības, kur atrodams Valsts aizsardzībā esošo dabas pieminekļu saraksts Zasas pagastā, kā arī prasības aizsargājamās dabas teritorijās.

9.nodaļā atrodams citu spēkā esošu Zasas pagasta saistošo noteikumu saraksts.

Šāda **Apbūves noteikumu** lietošanas secība palīdzēs noskaidrot kāda konkrēta zemesgabala izmantošanas iespējas un ierobežojošus noteikumus, kā arī palīdzēs atrast iespējamo zemesgabalu kādai nodomātai izmantošanai.

Apbūves noteikumu tekstā izmantoti šādi spēkā esošo valsts likumu un citu tiesību aktu, kā arī valsts institūciju nosaukumu saīsinājumi:

ACL LR likums Par autoceļiem
 AL LR "Aizsargjoslu likums", (1997. g. 5. februāris ar 2002.gada 12.marta grozījumiem)
 BL LR "Būvniecības likums", (1995. g. 10. augusts ar 2002.gada 20.marta grozījumiem)
 CL Civillikums
 CNuN Celtniecības normas un noteikumi
 DL LR likums Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām
 KK LR Kriminālkodekss
 KL LR likums Par kultūras pieminekļu aizsardzību
 LBN 100 Latvijas pagaidu būvnormatīvs "Teritoriālpilnošana. Pilsētu un pagastu izbūve"
 LBN 101 Latvijas būvnormatīvs "Pagaidu instrukcija par pagasta vai pilsētas izbūves ģenerālpilnu"
 LBN 201-96 Latvijas būvnormatīvs "Ugunsdrošības normas"
 LBN 209 Latvijas būvnormatīvs "Instrukcija ģimenes māju un zemnieku sētu projektēšanai"
 LR Latvijas Republika
 MK Ministru kabinets
 MKN 62 LR MK Noteikumi par teritoriju plānojumiem
 MKN 112 LR MK Vispārīgie būvnoteikumi
 MKN 23 LR MK Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi
 MKN 300 LR MK Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi
 MKN 354 LR MK Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi
 MKN 502 LR MK Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika
 PL LR likums Par pašvaldībām
 ZL LR Zvejniecības likums

Ja, noskaidrojot **Apbūves noteikumus** (prasības), ir radušās kādas neskaidrības vai jautājumi, ieteicams griezties Jēkabpils rajona Būvvaldē, vai Zasas pagasta padomē.

1. nodaļa. PAMATNOSTĀDNES UN SKAIDROJUMI

1.1. PAMATNOSTĀDNES

- **Apbūves noteikumi**, kas vides plānošanas tiesību aktu ietvaros tiek izdoti kā pagasta saistošie noteikumi, attiecas uz visu pagasta teritoriju, t.i., uz visām zemēm Zasas pagasta administratīvajās robežās.
- **Apbūves noteikumu** prasības ir saistošas visām fiziskajām un juridiskajām personām – zemes īpašniekiem un lietotājiem, veicot jebkādu zemesgabalu sadalīšanu vai apvienošanu, būvju un zemes ierīcības projektēšanu, būvdarbus, rekonstrukciju, renovāciju, restaurāciju vai nojaukšanu.
- **Apbūves noteikumi** neatbrīvo fiziskās un juridiskās personas no nepieciešamības ievērot spēkā esošo valsts likumu un citu tiesību aktu prasības.
- **Apbūves noteikumi** ietver arī valsts likumu un citu tiesību aktu atsevišķas prasības, kas tekstā izceltas kursīvā, uzrādot iekavās saīsinātu attiecīgā noteikuma avotu, piemēram, (LBN 100).

- Minētās likumu un citu tiesību aktu prasības regulāri jāpapildina, līdz ar šo tiesību aktu grozījumu spēkā stāšanos. Šie papildinājumi nav jāuzskata par **Apbūves noteikumu** grozījumiem.

1.2. MĒRĶIS

Apbūves noteikumi ir līdzeklis Zasas pagasta pašvaldības mērķu sasniegšanai, lai, nosakot zemes īpašnieku un lietotāju būvtiesības un pienākumus, veicinātu pagasta iedzīvotāju veselību, drošību, ērtības un vispārīgu labklājību, nodrošinot Zasas pagasta pašvaldības, zemes īpašnieku, lietotāju un vides interešu tiesisku līdzsvarotību.

1.3. PAMATPRINCIPI

- (1) Nekādas zemes nedrīkst izmantot un nevienu būvi nedrīkst būvēt, pārbūvēt, paplašināt, ierīkot vai izmantot, ja tas neatbilst **Apbūves noteikumiem**.
- (2) Nedrīkst izsniegt nekādas pašvaldības institūciju atļaujas vai apliecības nodomātai zemes izmantošanai vai nodomātai būvēšanai, rekonstrukcijai, renovācijai, restaurācijai, ierīkošanai vai izmantošanai, ja ar to tiek pārkāpti jebkādi **Apbūves noteikumi**.
- (3) Izsniedzot fiziskajai vai juridiskajai personai pašvaldības institūciju atļaujas vai apliecības nodomātai zemes izmantošanai vai nodomātai būvēšanai, rekonstrukcijai, renovācijai, restaurācijai, ierīkošanai vai izmantošanai, jāievēro, lai tās neskartu citu personu intereses.

1.4. PĀRKĀPUMI UN SODI

- (1) **Apbūves noteikumi** ir izstrādāti kā pagasta saistošie noteikumi, pamatojoties uz likuma Par pašvaldībām 43.pantu, kas nosaka, ka pagasta padome ir tiesīga izdot saistošus noteikumus par pagasta teritorijas apbūvi, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos (PL, 43.p.).
- (2) Jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kura pārkāpj **Apbūves noteikumus**, ir vainīga šo noteikumu pārkāpumā un sodāma saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 26.pantu.
- (3) Vainīgajai fiziskajai vai juridiskajai personai ir pienākums novērst **Apbūves noteikumu** pārkāpumu.
- (4) Lēmumu par soda apjomu Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa noteiktajā kārtībā atkarībā no pārkāpuma veida pieņem Zasas pagasta padome, balstoties uz Zasas pagasta padomes Administratīvās komisijas priekšlikumu.
- (5) Pārsūdzība par pagasta pašvaldības lēmuma atbilstību **Apbūves noteikumiem**, kā arī pārsūdzība būvprojekta akceptēšanas lietā, ir iesniedzama LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.
- (6) Ja LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs pārsūdzību noraida, jebkurai fiziskajai vai juridiskajai personai ir tiesības griezties pie tiesas.

1.5. APBŪVES NOTEIKUMU STĀŠANĀS SPĒKĀ

- (1) **Apbūves noteikumi** stājas spēkā pēc to pieņemšanas atklātā pagasta padomes sēdē.
- (2) Ja tiesa kādu **Apbūves noteikumu** nodaļu, punktu vai noteikumu atzīst par spēkā neesošu, pārējā šo noteikumu daļa saglabā spēku.

1.6. ZEMESGABALA NEATBILSTOŠA IZMANTOJUMA STATUSS

- (1) Ja zemesgabala (nekustamā īpašuma) izmantošana likumīgi iesākta, pirms pašvaldība pieņēmusi **Apbūves noteikumus**, kas nosaka zemesgabalam citu zemes izmantošanas veidu, attiecīgajam zemesgabalam (nekustamajam īpašumam) ir neatbilstoša izmantojuma statuss.
- (2) Neatbilstoša izmantojuma statusa zemesgabala (nekustamā īpašuma) īpašnieks ir tiesīgs turpināt likumīgi iesākto izmantošanu, bet jebkura jauna būvniecība vai cita saimnieciskā darbība jāuzsāk un jāveic atbilstoši šo **Apbūves noteikumu** prasībām.

(3) Ja zemesgabala (nekustamā īpašuma) īpašniekam līdz **Apbūves noteikumu** pieņemšanai, kas nosaka zemesgabalam citu zemes izmantošanas veidu, ir saskaņots (akceptēts) būvprojekts vai izsniegta būves projektēšanas atļauja vai būvatļauja un nav beigušies to derīguma termiņi, tad zemesgabalam ir neatbilstoša izmantojuma statuss, un īpašnieks ir tiesīgs turpināt iesākto būvniecību (izņemot gadījumus, kad pašvaldība kompensē attiecīgā īpašnieka zaudējumus).

(4) Gadījumā, kad zemesgabals (nekustamais īpašums) tiek pārdots vai atdāvināts, zemesgabals zaudē neatbilstoša izmantojuma statusu, un jaunajam īpašniekam jāievēro šo **Apbūves noteikumu** prasības.

(5) Ja, saskaņā ar šiem **Apbūves noteikumiem** ir jāgroza nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, to veic ar brīdi, kad tiek uzsākta jebkura jauna būvniecība vai cita saimnieciskā darbība, kā arī ar brīdi, kad nekustamais īpašums tiek pārdots vai atdāvināts.

1.7. ESOŠIE NEATBILSTOŠIE ZEMESGABALI

Esošus zemesgabalus ar platību, fronti vai dziļumu, kas mazāks par **Apbūves noteikumos** noteikto, vai esošus zemesgabalus, ja to platība pārsniedz maksimālo zemesgabala platību, drīkst izmantot un uz tiem drīkst būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves atbilstoši attiecīgās izbūves teritorijas (apbūves zonas) noteikumiem, ja :

- 1) šādus zemesgabalus jānodrošina ar būvnormatīvos noteikto inženiertehnisko apgādi;
- 2) visi citi **Apbūves noteikumi** ir ievēroti.

1.8. ESOŠĀS BŪVES UN UZSĀKTĀ PROJEKTĒŠANA UN BŪVNICĪBA

Ja esošās būves ir likumīgi uzbūvētas vai tiek likumīgi (ar atļauju) projektētas, būvētas, pārbūvētas vai ierīkotas **Apbūves noteikumu** spēka stāšanās brīdī, kā rezultātā daži būvju raksturlielumi neatbilst, bet esošais zemesgabala zemes izmantošanas veids atbilst **Apbūves noteikumiem**, tad:

a) esošās būves drīkst pārbūvēt vai atjaunot ar nosacījumu, ka:

- pārbūvētas vai atjaunotas šīs būves atbildīs visiem tiem **Apbūves noteikumiem**, kam atbilda esošās būves;
- pārbūves, nepalielinās neatbilstību noteikumiem;

b) esošās būves drīkst paplašināt ar nosacījumu, ka:

- jebkura būves paplašināšana atbilst **Apbūves noteikumiem**;
- paplašināšana, ievērojot visas citas būves un zemesgabala izmantošanu, nepalielina neatbilstību noteikumiem;

c) ja pašvaldība nekompensē zaudējumus, iesāktos projektēšanas, būvēšanas, pārbūvēšanas vai ierīkošanas darbus drīkst turpināt.

1.9. GROZĪJUMI

(1) **Apbūves noteikumu** grozīšanu var pamatot un veikt arī ar detālo plānojumu.

(2) Īpašos gadījumos – pieļaujama **Apbūves noteikumu** grozīšana ar pagasta padomes lēmumu, obligāti veicot sabiedriskās apspriešanas procedūru

(3) **Apbūves noteikumu** grozījumi nedrīkst grozīt valsts likumu un citu tiesību aktu noteiktās prasības un radīt attiecīgo likumu vai aktu pārkāpumus, ja tie nav akceptēti instancē, kas tos ir pieņēmusi.

1.10. IZŅĒMUMI

(1) Jebkurā izbūves teritorijā pieļaujami izņēmumi,

(2) Izbūves teritorijas daļā, kas noteikta kā izņēmums, turpina darboties **Apbūves noteikumi**, kas attiecas uz to izbūves teritoriju, kurā izņēmums atrodas, ar šādiem nosacījumiem:

- ja izņēmuma noteikums ir pretrunā ar kādu **Apbūves noteikumu**, tad tā vietā stājas izņēmuma noteikums;

- ja izņēmuma noteikums nosaka vienu vai vairākas speciāli atļautas izmantošanas, tad tās ir vienīgās izmantošanas, kādās zemi un būves drīkst izmantot;
- ja izņēmuma noteikums speciāli atļauj vienu vai vairākas izmantošanas papildus atļautajām izmantošanām, tad visi citi izņēmuma noteikumi attiecas arī uz papildus atļautajām izmantošanām.

1.11. PAPILDINĀJUMI

(1) Izstrādājot kādai pagasta teritorijas daļai detālo plānojumu, jāprecizē:

- zemesgabalu proporcijas, izmēri un robežas, arī ielu sarkanās līnijas un ceļu zemes nodalījuma joslu robežas,
- zemesgabalu apbūves blīvuma vai apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītāji,
- būvlandes (minimālie attālumi no zemesgabala robežām līdz būvēm) un nepieciešamie pagalmi,
- ēku stāvu skaits un būvju augstums,
- inženiertehniskā apgāde,
- automašīnu novietošana, vietējās ielas un piebraucamie ceļi (ciemu teritorijā), kā arī pagasta ceļi, uzņēmumu ceļi un māju ceļi
- aizsargjoslas.

(2) Izstrādājot konkrētai pagasta teritorijai detālo plānojumu var noteikt vai precizēt arī citas prasības.

(3) **Apbūves noteikumi** regulāri jāpapildina, līdz ar izstrādātā detālo plānojumu stāšanos spēkā, atspoguļojot 6.nodaļas attiecīgo izbūves teritoriju apakšnodaļās punktā "Papildinājumi (noteikumu detalizācija)" detālā plānojuma prasības, kas precizē šos **Apbūves noteikumus**, kā arī citus noteikumus, kas pamatoti ar detālo plānojumu.

(4) Minētie papildinājumi nav jāuzskata par **Apbūves noteikumu** grozījumiem.

1.12. PUBLISKUMS

Šie **Apbūves noteikumi** ir brīvi pieejami visiem interesentiem. Tādēļ Zasas pagasta padome regulāri informē par pieņemtajiem **Apbūves noteikumu** grozījumiem un izdarītajiem papildinājumiem.

2. nodaļa.

ATĻAUTO IZMANTOŠANU DEFINĪCIJAS UN JĒDZIENU SKAIDROJUMS

Šajā nodaļā definētas ar **Apbūves noteikumiem** atļautās izmantošanas Zesas pagasta izbūves teritorijās, arī apbūves zonās, kā arī dots svarīgāko pielietoto jēdzienu skaidrojums.

- **Aizmugures pagalma dziļums** nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala aizmugures robežu un tuvāko jebkuras galvenās būves sienu.
- **Aizmugures pagalmis** nozīmē zemesgabala daļu starp zemesgabala sānpagalmiem no zemesgabala aizmugures robežas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves aizmugures fasādes sienai.
- **Apbūve** ir tādu plānotu, izmantotu vai nodomātu virszemes būvju, arī inženierkomunikāciju, kā arī labiekārtojuma kopums, kur ēkas ir galvenais elements (BL, 1.1.p.).
- **Apbūves blīvums** ir procentos izteikta zemesgabala apbūves laukuma attiecība pret tā platību.
- **Apbūves intensitāte** ir procentos izteikta stāvu platības attiecība pret zemesgabala platību.
- **Apbūves laukums** ir zemesgabala visas ar būvēm apbūvētās platības summa, izņemot pazemes būves, piebraucamos ceļus un labiekārtojumu.
- **Ārējais sānpagalms** nozīmē sānpagalmu, kas tieši robežojas ar ielu.
- **Ārstniecības iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver veselības aizsardzības un medicīnas prakses nolūkiem domātu iestādi, arī poliklīniku, slimnīcu, klīniku, ambulanci, sanatoriju un citu iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.
- **Atklāta autostāvvietā** ir automašīnu novietošanas veids un nozīmē autostāvvietu, kas nav iekļauta ēkā vai tās daļā un kas ir nodalīta (arī nožogota) automašīnu novietošanai uz laiku.
- **Atklāta uzglabāšana** nozīmē palīgizmantošanu, kas ietver preču uzglabāšanu brīvā dabā un atklātās, ēkā vai tās daļā neiekļautās platībās, bet kas nav autostāvvietā.
- **Automašīnu novietošana** nozīmē visus automašīnu novietošanas veidus tās lietošanas laikā, neatkarīgi no novietošanas ilguma un citiem apstākļiem, izņemot novietošanu apkopei un remontam.
- **Autobusu pieturvietā** nozīmē izmantošanu, kas ietver būves autobusu satiksmes apkalpes dienesta un pasažieru vajadzībām, kā arī pastāvīgu pieturas vietu autobusiem un to īslaicīgu novietošanu.
- **Autostāvvietā** ir automašīnu novietošanas veids un nozīmē izmantošanu, kas ietver vienas vai vairāku automašīnu novietošanu uz laiku, arī stāvvietas, piebraucamos ceļus un vertikālās komunikācijas.
- **Auto tirdzniecības iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver automašīnu, degvielas, eļļas, smērvielu, riepu, bateriju un rezerves daļu pārdošanu un automašīnu izīrēšanu vai uzglabāšanu izīrēšanas nolūkos, kā arī mazgāšanu, tīrīšanu un tādu nelielu remontdarbu veikšanu, kas ir svarīgi automašīnas aktuālai darbībai.
- **Ciems (blīvi apdzīvota vieta)** nozīmē juridisku statusu teritorijām, kurās dominē atļautās izmantošanas ar apbūves raksturu un kurām ir pašvaldības noteikta robeža (Zasa, Liepas)
- **Brīvā teritorija** ir zemesgabala neapbūvētā platība, no kā atskaitīta autostāvvietu un piebraucamo ceļu platība. To raksturo brīvās teritorijas platība procentos no stāvu platības.
- **Būtisks piesārņojums** ir valsts kompetentu iestāžu noteikta jebkādas kaitīgas vielas koncentrācija gaisā, augsnē vai ūdenī, kā arī skaņas līmenis, ko nav atļauts pārsniegt vispār vai kādā konkrētā teritorijā.
- **Būve** nozīmē arhitektonisku, tehnisku vai konstruktīvu virszemes, pazemes vai zemūdens stacionāru darinājumu, arī ēku vai ēku kopumu, kā arī attiecīgās tehniskās iekārtas (BL, 1.3.p.).
- **Būve mājlopiem** nozīmē izmantošanu, kas ietver saimniecības ēku mājlopu izmitināšanai (kūti), kā arī citas būves mājlopiem, arī kūtsmēslu glabātuvi un vircas bedri.

- **Būvlaide** nozīmē līniju zemesgabala iekšpusē, kas parasti noteikta paralēli ielas sarkanajai līnijai vai ceļa zemes nodalījuma joslas robežai un kas iedibina minimālo attālumu starp ielas sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslas robežu un jebkuru virszemes būvi, ko drīkst ierīkot.
- **Būvtiesības** ir ar **Apbūves noteikumiem**, nodrošinātas un aizsargātas fizisko un juridisko personu tiesības veikt izbūvi.
- **Dabas piemineklis** ir atsevišķs, savrups dabas veidojums: koks, ala, avots, grava, klints, ūdenskritums, akmens un cits dabas retums, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība. Lai nodrošinātu dabas veidojuma saglabāšanu un tā apskates iespēju, aizsargāta tiek arī dabas pieminekļa tuvākā apkārtnē.
- **Darījumu iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver banku, apdrošināšanas sabiedrību, viesnīcu, moteli, biroju, kantori, gadatirgu, izstāžu, kā arī citu komerciāla rakstura iestādi, bet neietver nekādu rūpniecību vai vairumtirdzniecību.
- **Daudzstāvu daudzdzīvokļu nams** nozīmē izmantošanu, kas ietver četru un vairāk stāvu ēku vai tās daļu ar dzīvokļiem, kuriem ir kopīga ieeja no zemes līmeņa, un kuru iedzīvotājiem ir tiesības kopīgi lietot priekštelpas, kāpnēs un palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, kā arī pagalmus uz zemesgabala.
- **Degvielas uzpildes stacija** nozīmē izmantošanu, kas ietver degvielas (arī gāzes), eļļas un smērvielu pārdošanu, kā arī mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektu un automašīnu mazgāšanu kā palīgizmantošanas. Degvielas uzpildes stacijas izvietojuma iespēju ielas(ceļa nodalītajā joslā) sarkanajās līnijās pamato ar detālo plānojumu.
- **Drošības aizsargjosla** nozīmē teritoriju, kas noteikta kā josla ap paaugstināta riska objektu. Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt šī objekta un tā tuvumā esošo objektu drošību gan tā ekspluatācijā, gan iespējamo avāriju gadījumā, kā arī vides un cilvēku drošību.
- **Dvīņu māja** nozīmē divas bloķētas vienas ģimenes dzīvojamās mājas, parasti, katru uz sava zemesgabala.
- **Dzīvoklis kā palīgizmantošana** nozīmē palīgizmantošanu, kas ietver atsevišķu dzīvokli un kas sastāv no istabas vai istabām, virtuves un palīgtelpām, un ko izmanto kā īpašnieka, īpašuma pārvaldnieka, dārznieka vai cita, īpašnieka nolīgta, darbinieka mājokli.
- **Ēka (nams, māja)** nozīmē atsevišķu arhitektonisku, tehnisku un konstruktīvu virszemes, arī daļēji pazemes būvi.
- **Ēkas augstums** ir attālums no zemes virsmas projektētā vidējā līmeņa ēkas vidū ielas vai ceļa pusē līdz tai augstākajai ēkas daļai (dzegas vai parapeta virsmalai, jumta malai, mansarda jumtam, kā arī jumta čukuram, ja jumts stāvāks par 45°), kas aiztur gaismas plūsmu 45° leņķī. Pagalma ēkas augstumu mēra ēkas vidū no pagalma virsmas projektētā vidējā līmeņa.
- **Ekspluatācijas aizsargjosla** nozīmē teritoriju, kas noteikta kā josla gar transporta, sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts un pašvaldības dienestu darbību. Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas.
- **Ferma** nozīmē izmantošanu, kas ietver atsevišķu specializētu, rūpnieciska rakstura lopkopības (govju, cūku, zirgu, putnu u.c.) saimniecību, arī pastaigu laukumus, bet neietver ganības.
- **Galvenā būve** nozīmē būvi, parasti ēku, kas plānota, izmantota vai nodomāta galvenajai izmantošanai vai izmantošanām uz zemesgabala.
- **Garāža** nozīmē būvi vai tās daļu, kas ietver pastāvīgu automašīnas vai automašīnu novietošanu, un kas var būt gan privātā, gan sabiedriskā garāža. Šajos **Apbūves noteikumos** garāža privātas garāžas nozīmē netiek lietota, jo ir ietverta dzīvojamajā vai saimniecības ēkā.
- **Hidrotehniska būve** nozīmē izmantošanu krastmalu nostiprināšanai, laivu piestātņu, bet, kas nav meliorācijas būves.
- **Iedibināta būvlaide** ir esošās apbūves frontes veidotā līnija, ja kvartāla robežās vismaz trijos zemesgabalos galvenās būves pie ielas atrodas uz vienas līnijas.
- **Iekšējais sānpagalmis** nozīmē to sānpagalmu, kas nerobežojas ar ielu.

- **Individuālais darbs** nozīmē palīgizmantošanu, kas ietver vienu vai vairākus individuālā darba veidus saskaņā ar LR Ministru Padomes 1993.g. 29.aprīļa lēmumu Nr.220 apstiprināto sarakstu, un var ietvert arī darbību dzīves vietā radošajās profesijās, kā arī darbību dzīvoklī, savrupmājā vai viensētā izvietotā individuālajā uzņēmumā, kura īpašnieks ir šī dzīvokļa vai savrupmājas iemītnieks un kur bez uzņēmuma īpašnieka tam vēl ir nodarbinātas ne vairāk kā trīs fiziskas personas.
- **Insolācija (izsauļojums)** ir rādītājs, kas norāda iekštelpu nepieciešamo izsauļojuma ilgumu. To nosaka attiecīgi būvnormatīvi.
- **Inženierkomunikāciju objekts** nozīmē izmantošanu, kas ietver valsts vai pagasta inženiertehniskās apgādes (infrastruktūras) objektus, arī elektroapakstacijas un katlumājas, gāzes sadales stacijas un balonu noliktavas, automātiskās telefonu stacijas, kanalizācijas un lietus notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, dzeramā ūdens krātuves un atdzelžošanas stacijas.
- **Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti** nozīmē izmantošanu, kas ietver virszemes, pazemes un zemūdens inženiertehniskās apgādes tīklus un objektus (ūdensvads, kanalizācija, siltumapgāde, telekomunikācijas u.c.), lai pieslēgtu izbūves teritorijas vietējo inženiertehnisko sistēmu maģistrālajām inženierkomunikācijām un to objektiem.
- **Izbūve** ir kopīgs nosaukums plānotiem, notiekošiem vai nodomātiem visu veidu teritorijas izmantošanas un attīstības pasākumiem, arī apbūvei un ainavu veidošanai.
- **Izbūves teritorija** nozīmē teritoriju, arī apbūves zonu, kas plānota, izmantota vai nodomāta izbūvei.
- **Izglītības iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver iestādi pamata, vidējās, arī speciālās, profesionālās un pieaugušo izglītības iestādi, kā arī iestādi bērnu un jaunatnes brīvā laika nodarbībām.
- **Izmantošana** nozīmē tādu plānotu, esošu vai nodomātu zemes un būvju vai to daļas izmantošanu, kas atbilst **Apbūves noteikumu** plānam (**atļautā** izmantošana) vai neatbilst **Apbūves noteikumu** plānam (**aizliegtā** izmantošana).
- **Kapsēta** nozīmē izmantošanu, kas ietver mirušo apbedīšanu un ar to saistītās būves un pasākumus.
- **Karjers** nozīmē pagaidu izmantošanu, kas ietver derīgo izrakteņu (kūdra, būvmateriāli) iegūšanu ar atklāto paņēmienu.
- **Kravu stacija** nozīmē izmantošanu, kas ietver kravas automašīnu un citu transporta līdzekļu kā pārvadātāju nosūtīšanu un preču pagaidu uzglabāšanu vēlākai nosūtīšanai, arī kravas automašīnu uzglabāšanu, rentēšanu, nomāšanu, īrēšanu un novietošanu par samaksu.
- **Kultūras iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver kultūras centru(namu), kinoteātri, koncertzāli, universālas izmantošanas zāli, klubu, muzeju, bibliotēku, mēdiju centru un līdzīgu iestādi.
- **Lauksaimnieciska** izmantošana nozīmē izmantošanu, kas ietver augkopību, dārzenkopību, dārzkopību, lopkopību un ar to saistītos pakalpojumus, izņemot veterināro darbību, kā arī medniecību, un var ietvert arī dzīvnieku kopšanu, kažokzvēru audzēšanu, ogu krūmu un augļu koku audzēšanu un ražas novākšanu, siltumnīcas, velēnu audzēšanu un sēņu audzēšanu, bet neietver fermu.
- **Laukums** nozīmē izmantošanu līnijbūvju izbūves teritorijā ielai līdzīgiem nolūkiem, ko iezīmē sarkanās līnijas.
- **Lidlauks** nozīmē izmantošanu, kas ietver būves gaisa satiksmes un lidaparātu apkopes nodrošināšanai.
- **Lopkautuve** nozīmē ražošanu, kas ietver sevī lopu kaušanu, kautķermeņu atdzesēšanu, uzglabāšanu un pirmapstrādi.
- **Maģistrālā iela** nozīmē izmantošanu, kas nodrošina transporta un gājēju sakarus starp ciema (blīvi apdzīvoto vietu) daļām, kā arī nodrošina transporta izvadīšanu uz pagasta ceļiem un valsts autoceļiem. Maģistrālā iela ietver teritoriju ielas sarkanajās līnijās un krustojumus ar vietējās nozīmes ielām.

- **Maģistrālā inženierkomunikācija** nozīmē izmantošanu, kas ietver valsts vai pagasta inženiertehniskās apgādes (infrastruktūras) maģistrālos tīklus, arī maģistrālo transportvadu un līdzīgu būvi, kas nepieciešama apgādei ar izejvielām, sakariem, enerģētiskajiem un citiem resursiem, kā arī slēgtu notekūdeņu novadīšanu.
 - **Mazstāvu daudzdzīvokļu nams** nozīmē izmantošanu, kas ietver dzīvojamo ēku vai tās daļu līdz trīs stāviem ar dzīvokļiem, kam ir kopīga ieeja no zemes līmeņa. Nama iedzīvotājiem ir tiesības kopīgi lietot priekštelpas, kāpnis un palīgtelpas, kas neatrodas dzīvoklī, kā arī pagalmus uz zemesgabala.
 - **Mežsaimnieciska izmantošana** nozīmē izmantošanu, kas ietver mežsaimniecību, kokmateriālu sagatavošanu un ar to saistītos pakalpojumus, un var ietvert arī malkas meža, celulozes meža, lietaskoku, Ziemassvētku eglīšu un citu meža produktu audzēšanu un ciršanu.
 - **Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts** nozīmē izmantošanu, kas ietver preču pirkšanu un pārdošanu tieši patērētājam vai sadzīves un citu pakalpojumu nodrošināšanu, arī tirdzniecības centru, tirgu, veikalu, salonu, aptieku, restorānu, bāru, kafejnīcu, pakalpojumu darbnīcu, bet neietver nekādu rūpniecību, montēšanu, pārstrādi vai vairumtirdzniecību.
 - **Meliorācijas būves** nozīmē izmantošanu, kas ietver pasākumu sistēmu augsnes radikālai uzlabošanai, galvenokārt tās ūdens režīma regulēšana (nosusinot, apūdeņojot, stādot kokus) un augsnes erozijas novēršana.
 - **Nevalstiskas organizācijas iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver darba devēju un profesionālo organizāciju, arodbiedrību, politisko un citu nevalstisko organizāciju, kustību, speciālo interešu grupu vai klubu darbību, bet neietver reliģisku iestādi.
 - **Noliktava** nozīmē izmantošanu, kas ietver materiālu, vielu, lietu un preču uzkrāšanu, uzglabāšanu un saglabāšanu (saldēšanu).
 - **Paaugstināta riska objekts** nozīmē objektu ar paaugstinātu iespējamību radīt draudus videi, cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.
 - **Pagasta ceļš** nozīmē izmantošanu, kas nodrošina transporta un gājēju sakarus starp pagasta teritorijas daļām, arī starp blīvi apdzīvotām vietām, kā arī nodrošina izeju uz valsts autoceļiem. Pagasta ceļš ietver teritoriju ceļa zemes nodalījuma joslas platumā, bet neietver krustojumus ar valsts autoceļiem.
 - **Pagalms** - ēku, būvju vai stādījumu ierobežots laukums. Apbūves teritorijās, šo saistošo noteikumu nozīmē, termins izmantots arī zemesgabala daļu apzīmēšanai, piemēram, priekšpagalms(priekšdārzs), iekšējais vai ārējais sānpagalms, aizmugures pagalms (*skat. pielikumā zīmējumu*)
 - **Pagasta grāvis** nozīmē izmantošanu, kas nodrošina atklātu virszemes ūdeņu noteci, iekļaujoties vienotā pagasta noteču sistēmā, un ir pagasta pārziņā.
- Priekšpagalms(priekšdārzs)** nozīmē zemesgabala daļu visā tā platumā no zemesgabala frontes (sarkanās līnijas) līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves galvenās fasādes sienai.
- **Privāts mājas bērnodārzs** nozīmē palīgizmantošanu, ko atļāvusi pašvaldība, un kas ietver īslaicīgas (dienas) aprūpes un uzraudzības nodrošināšanu (par atalgojumu vai atlīdzību) dzīvoklī vai dzīvojamā mājā uz laika periodu, ne ilgāku par 24 stundām, ne vairāk par pieciem bērniem (neieskaitot aprūpētāja bērnus) vecumā līdz 10 gadiem.
 - **Rekonstrukcija** nozīmē būves pārbūvi, izmainot tās apjomu un izmainot vai saglabājot tās funkcijas (MKN 112, 21.p.).
 - **Reliģiska iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver jebkādas reģistrētas reliģiskas kopienas darbību, arī kulta ēku.
 - **Renovācija** nozīmē būves remontu (kapitālo remontu), kas tiek veikts, lai to atjaunotu, nomainot nolietotošos nesošos elementus vai konstrukcijas, kā arī mērķtiecīgu funkcionālu vai tehnisku uzlabojumu ieviešanu būvē, neizmainot tās apjomu (MKN 112, 22.p.).
 - **Restaurācija** nozīmē būves vēsturiskā veidola atjaunošanu, pamatojoties uz vēsturiskās informācijas zinātnisku izpēti (MKN 112, 23.p.).

- **Rindu māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver vertikāli trīs un vairākos dzīvokļos sadalītu ēku uz kopīga vai katru uz sava zemesgabala ar neatkarīgām izejām uz priekšpagalmu un aizmugures pagalmu, kas cieši piekļaujas katra dzīvokļa priekšējai un aizmugures sienai.
- **Sabiedriskā garāža** nozīmē izmantošanu, kas ietver kooperatīvu vai privātu būvi vai tās daļu pastāvīgai automašīnu novietošanai, kā arī automašīnu apkopi.
- **Sabiedriskie apstādījumi** nozīmē izmantošanu tādas sabiedrības ērtības, veselības un labklājības labā apzaļumotas un labiekārtotas teritorijas ierīkošanai un uzturēšanai, kas ir brīvi pieejama sabiedrībai, un ietver parku, dārzu, mežaparku, skvēru, bulvāri, aleju, ielu un ceļu stādījumus.
- **Saimniecības ēka** nozīmē palīgizmantošanu, un var ietvert privātu garāžu, nojumi automašīnas novietošanai, darbnīcu, siltumnīcu, kā arī dārza inventāra, materiālu un sadzīves priekšmetu glabāšanu u.c. Ja šāda ēka piebūvēta vai iebūvēta galvenajā būvē, tā jāuzskata par daļu no galvenās būves, nevis par saimniecības ēku.
- **Sanitārā aizsargattālumi** nozīmē to attālumu, kas nepieciešams ap objektu ar paaugstinātām sanitārajām prasībām. Tās galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.
- **Sānpagalma platums** nozīmē mazāko horizontālo attālumu starp zemesgabala sānu robežu un tuvāko jebkuras galvenās būves sienu.
- **Sānpagalms** nozīmē zemesgabala daļu no priekšpagalma līdz aizmugures robežai un no zemesgabala sānu robežas līdz tuvākajai jebkuras galvenās būves sānu fasādes sienai.
- **Sarkanā līnija** – pašvaldības apstiprinātajā teritorijas plānojumā noteiktā līnija, kas norobežo ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženiertehnisko komunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamo teritoriju no apbūvējamās vai citādā veidā izmantojamās teritorijas (parasti no zemesgabala
- **Savrupmāja (ģimenes māja)** nozīmē izmantošanu, kas ietver brīvstāvošu vienas vai divu ģimeņu dzīvojamo māju:
 - a) **Vienas ģimenes dzīvojamā māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver vienas ģimenes dzīvošanu (vienu mājsaimniecību).
 - b) **Divu ģimeņu dzīvojamā māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver divu ģimeņu dzīvošanu (divas mājsaimniecības).
- **Sociālās aprūpes iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver iedzīvotāju sociālo aprūpi, arī sociālās aprūpes centru, internātu, pansionātu, invalīdu namu un citu iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.
- **Sporta un atpūtas objekts** nozīmē izmantošanu primāri sporta, spēļu, fizisku nodarbību vai izklaidēšanās nolūkā un var ietvert ar to saistītas būves, skatītāju sēdvietas, sporta klubu, sacīkšu zirgu un suņu audzētavu, suņu un citu dzīvnieku dresēšanu un citu rekreatīvu darbību, kā arī tādas sporta būves, kas kalpo kā palīgizmantošana.
- **Stāvu platība** ir zemesgabala kapitālās apbūves visu stāvu, izņemot pagrabstāvus, platību summa. Stāva platība ir platība, ko ierobežo ēkas ārējā kontūra, ietverot ēkas iekšējās un ārējās sienas.
- **Stāvu skaits** ir ēkas visu virszemes stāvu skaits, kas ietver pagrabstāvu, ja vairāk kā puse no pagraba augstuma starp pabeigtām griestu un grīdas virsmām ir virs pieguļošās teritorijas virsmas (pagalma ēkai – virs pagalma virsmas) projektētā vidējā līmeņa ēkas vidū ielas vai ceļa pusē. Stāvu skaitā ieskaita arī atļautās izmantošanas vajadzībām izbūvētu jumta stāvu, ja jumta izbūves platība ar 2,5 m un lielāku augstumu pārsniedz 50% no ēkas apbūves laukuma.
- **Tauvas josla** ir sauszemes josla gar ūdeņu krastu, kas paredzēta ar zveju un kuģošanu saistītām darbībām.
- **Tehniskās apkopes stacija** nozīmē izmantošanu, kas ietver automašīnu apkopi un labošanu, arī pilnīgu to korpusa, rāmja, motora un apriepojuma remontu, krāsošanu, mazgāšanu un tīrīšanu, kā arī eļļu, smērvielu, antifrīzu, riepu, akumulatoru un rezerves daļu pārdošanu.
- **Vairumtirdzniecības iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver materiālu, vielu, lietu un citu preču pirkšanu, komplektēšanu, iesaiņošanu, uzkrāšanu, uzglabāšanu un pārdošanu vairumā, bet neietver nekādu preču ražošanu, montēšanu vai pārstrādi.

- **Valsts autoceļš** nozīmē izmantošanu, kas veido LR ceļu tīklu un ietver galvenos, 1.šķiras un 2.šķiras valsts autoceļus. Valsts autoceļš ietver teritoriju ceļa zemes nodalījuma joslas platumā un krustojumus ar pagasta ceļiem un ielām.
- **Veterinārā iestāde** nozīmē izmantošanu, kas ietver veterinārās prakses nolūkiem domātu iestādi lauksaimniecībai, rekreācijai vai hobijs audzētu vai turētu mājlopu, suņu, kaķu, putnu un citu dzīvnieku aprūpei un pārbaudei un var ietvert veterināro slimnīcu, konsultāciju un ķirurģisko kabinetu un citu stacionāru iestādi šādiem un līdzīgiem nolūkiem.
- **Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla** nozīmē teritoriju, kas noteikta kā josla ap tādu objektu vai teritoriju, kas ir nozīmīga no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. Šīs aizsargjoslas galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst negatīvās antropogēnās iedarbības ietekmi uz šādu objektu vai teritoriju tās saglabāšanas nolūkā.
- **Vieglās rūpniecības uzņēmums** nozīmē izmantošanu, kas ietver sastāvdaļu ražošanu un montēšanu, lai iegūtu mazumtirdzniecībai, vairumtirdzniecībai un pakalpojumiem derīgus galaproduktus, un jebkādu preču, vielu un lietu komplektēšanu un iesaiņošanu, izņemot jebkuru darbību, kas rada būtisku piesārņojumu, kā rezultātā ķīmiskie, fizikālie, radioloģiskie un bakterioloģiskie faktori pārsniedz pieļaujamos higiēnas normatīvus.
- **Viensēta (zemnieka sēta)** nozīmē izmantošanu, kas ietver dzīvojamo māju (mājas) ar saimniecības ēkām un citām būvēm zemnieka saimniecībā.
- **Viesu māja** nozīmē izmantošanu, kas ietver viesu (tūristu) īslaicīgas izmitināšanas un apkalpošanas mītni un ar to saistītās būves un labiekārtojumu.
- **Vietējās nozīmes iela** nozīmē izmantošanu, kas ietver dzīvojamo ielu, kravas transporta ielu, gājēju ielu un ceļu (gatvi), parka ceļu, piebrauktuvi un veloceļu un nodrošina transporta izvadīšanu uz maģistrālajām ielām. Vietējās nozīmes iela ietver teritoriju ielas sarkanajās līnijās, bet neietver krustojumus ar maģistrālajām ielām.
- **Vispārīgās rūpniecības uzņēmums** nozīmē izmantošanu, kas ietver ražošanu, montēšanu, pārstrādāšanu, remontēšanu, materiālu un iekārtu, kā arī jebkādu citu preču, vielu un lietu glabāšanu, uzkrāšanu, komplektēšanu, iesaiņošanu un nosūtīšanu.
- **Zemesgabala dziļums** nozīmē horizontālu attālumu starp zemesgabala fronti un aizmugures robežu. Tur, kur šīs robežas nav paralēlas, zemesgabala dziļums nozīmē taisnas līnijas garumu, kas savieno zemesgabala frontes un zemesgabala aizmugures robežas viduspunktus. Ja nav zemesgabala aizmugures robežas, zemesgabala dziļums nozīmē taisnas līnijas garumu, kas savieno zemesgabala frontes viduspunktu ar trīsstūra virsotni, ko veido zemesgabala sānu robežas.
- **Zemesgabala fronte** nozīmē horizontālu attālumu pa ielas sarkano līniju starp zemesgabala sānu robežām.
- **Zemesgabals** (agrāk – gruntsgabals) ir juridiski noteikta, t.i., Zemesgrāmatā ierakstīta teritorijas pamatvienība.

3. nodaļa. ZONĒJUMS UN PLĀNS

3.1. ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDI UN TO APZĪMĒJUMI

(1) Plānā "Perspektīvās zemes izmantošanas plāns" ar tajā noteikto robežu un **Apbūves noteikumos** pieņemto apzīmējumu palīdzību attēlots zemes izmantošanas veidu iedalījums izbūves teritorijās:

Izbūves teritorijas	Plānā pieņemtā krāsa	Apbūves noteikumos pieņemtais apzīmējums
<u>Dzīvojamās apbūves teritorijas:</u>		Dz
savrupmāju dzīvojamās apbūves zona	dzeltēna	DzS
mazstāvu dzīvojamās apbūves zona	oranžbrūna	DzM
<u>Jauktas apbūves teritorijas:</u>		J
jaukta dzīvojamās un darījumu iestāžu apbūves zona	gaiši sarkana	JC
jaukta rūpniecības un darījumu iestāžu apbūves zona	pelēka	JR
parka apbūves zona	sarkanzaļa	DzP
<u>Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas:</u>		R
ražošanas objektu apbūves zona	tumši pelēka	RR
tehniskās apbūves zona	zilganpelēka	RT
<u>Līnijbūvju izbūves teritorijas</u>	melna līnija	L
<u>Atklāto telpu izbūves teritorijas:</u>		Z
apstādījumu teritorija	tumši zaļa	ZA
parku teritorija	sūnu zaļa	ZM
ūdens baseinu un ūdensņemšanas teritorijas	gaiši zila	ZŪ
<u>Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas</u>	gaiši dzeltēna	LS
<u>Īpaši vērtīgās lauksaimniecībā teritorijas</u>	dzeltenbrūna	ĪVL
<u>Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas</u>	zaļa	MS
<u>Zemes dziļu izmantošanas (karjeru) teritorijas</u>	violeta	K
<u>Turpmākās izpētes teritorijas</u>	balta	T

(2) Apzīmējums, papildināts ar ciparu, attēlo to izbūves teritorijas daļu, kas noteikta kā izņēmums, piemēram, apzīmējums JC-1 attēlo to jauktas apbūves zonas daļu, kur ir spēkā pirmais izņēmums šajā apbūves zonā.

3.2. APZĪMĒJUMU PIELIETOŠANA

Noteiktie izbūves teritoriju apzīmējumi ar burtiem obligāti ievērojami un pielietojami detālo plānojumā apzīmējumos, arī pamatojot un veicot **Apbūves noteikumu** grozīšanu.

3.3. ROBEŽAS

Ja rodas neskaidrības par plānā attēlotajām izbūves teritoriju robežām, tad jāievēro, ka izbūves teritoriju robežas ir ielu sarkanās līnijas, ceļu zemes nodalījuma joslu robežas vai zemesgabalu robežas, ja vien acīmredzami nav attēlots citādi.

4. nodaļa.

NOTEIKUMI VISIEM ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDIEM

4.1. PIELIETOJUMS

Šīs nodaļas noteikumi attiecas uz visām izbūves teritorijām visā pagasta teritorijā, izņemot gadījumus, ja **Apbūves noteikumos** noteikts citādi.

4.2. VISĀS IZBŪVES TERITORIJĀS ATĻAUTĀS IZMANTOŠANAS

Jebkuru izbūves teritoriju, ievērojot **Apbūves noteikumus**, atļauts izmantot būvju un to daļu izvietošanai saskaņā ar attiecīgajā teritorijā atļautajām izmantošanām, kā arī:

- automašīnu novietošanai (līdz 3,5t);
- sabiedrisko apstādījumu ierīkošanai;
- inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izvietošanai, ja to paredz ģenerālplāns, detālais plānojums (vai inženiertehniskās apgādes shēma) vai būvprojekts;
- vietējās nozīmes ielai, uzņēmuma ceļam, māju ceļam vai piebraucamajam ceļam, ja to pamato ar detālo plānojumu;
- palīgizmantošanai.

4.3. VISĀS IZBŪVES TERITORIJĀS AIZLIEGTĀS IZMANTOŠANAS

(1) Nevienā izbūves teritorijā nav atļauta tāda zemes un būvju vai kādas to daļas izmantošana, kas rada vairāk nekā būtisku piesārņojumu, t.i., neatbilst valsts vides aizsardzības un vides veselības iestāžu noteiktām vides kvalitātes prasībām un tiesību aktu prasībām.

(2) Nevienā apbūves teritorijā nedrīkst:

- izvietot ēkas un būves aizsargjoslās, ja to nenosaka Aizsargjoslu likums;
- veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai, ja apbūves noteikumos nav noteikts citādi;
- novietot, savākt un glabāt pamestas, neizmantojamas automašīnas, ja vien šim nolūkam izmantotā zeme nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota to savāktuvei vai ietverta ēkā;
- vākt, uzkrāt un glabāt kaudzē vai laukumos atkritumus, krāmus, lupatas, metāllūžņus un būvgružus, ja vien šim nolūkam izmantotā zeme nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota to savāktuvei vai ietverta ēkā. Šī prasība neattiecas uz atkritumu savākšanu speciālās noteikta parauga atkritumu tvertnēs;
- izmantot Apbūves noteikumos atļautajām izmantošanām (arī palīgizmantošanām), kravas automašīnu, autobusu, vagonu korpusus vai to daļas;
- izmantot jebkādas ceļojumu treilerus un vagoniņus kā dzīvojamās telpas (arī ēdamtelpas un guļamtelpas) ilgstošai lietošanai, izņemot gadījumus, ja zemesgabalam ir būvlaukuma statuss vai ceļojuma traileru novietošana pamatota ar detālo plānojumu tūristu vajadzībām.

4.4. PIEKĻŪŠANAS NOTEIKUMI

- (1) Drīkst izmantot tikai tādu zemesgabalu, kuram ir nodrošināta piebraukšana, t.i., zemesgabals robežojas ar ceļu, ielu vai laukumu vai piekļūšanu tam nodrošina servitūts.
- (2) Apbūves zonās būvēm jāparedz piebrauktuves vai caurbrauktuves ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai. To parametri jāpieņem atbilstoši attiecīgo būvju projektēšanas būvnormatīviem saskaņā ar LBN 100 3.1.punktu, 4.tabulu un 1.pielikumu.
- (3) Piebrauktuves apbūves teritorijas iekšienē un caurbrauktuves ēkās viena no otras jāizvieto ne tālāk par 300 m, bet perimetrālās apbūves gadījumā – ne tālāk par 180 m.
- (4) Piebrauktuvju un caurbrauktuvju pieslēgums pie maģistrālo ielu brauktuvēm pieļaujams ne tuvāk par 50 m no krustojuma. Dzīvojamo ēku grupām, iestādēm, tirdzniecības un apkalpes

centriem piebrauktuves jāparedz ar divām kustības joslām un ietvi, bet savrup izvietotām ēkām – ar vienu kustības joslu un ietvi.

(LBN 100, 3.1.p.)

(5) Jebkuram dzīvoklim, arī dzīvoklim kā palīgizmantošanai, jānodrošina piekļūšana atsevišķi no citām izmantošanām.

4.5. SPECIĀLI PASĀKUMI CILVĒKIEM AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM

Projektējot pagasta teritoriju izbūvi, jāparedz speciāli pasākumi, lai cilvēkiem ar kustību traucējumiem pārvietošanās būtu iespējami netraucēta un droša.

4.6. ZEMESGABALU DALĪŠANA VAI APVIENOŠANA

(1) Zemesgabalus sadala un jaunus izveido saskaņā ar plānu “Perspektīvās zemes izmantošanas plāns” un detālo plānojumu, ja tāds ir, ievērojot šos **Apbūves noteikumus**. Lai izstrādātu detālo plānojumu pašvaldībā jāsaņem darba uzdevums.

(2) Zemesgabalu drīkst sadalīt vai to apvienot ar kādu citu zemesgabalu, tikai izstrādājot detālo plānojumu vai, ja Būvvalde tam piekrīt, zemesgabala sadalīšanas projektu, kas saskaņots ar Būvvaldes speciālistu, kurš atbild par teritoriju plānošanu.

(3) Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja pret to iebilst kāds no līdzīpašniekiem.

(4) Nav pieļaujama zemesgabala sadalīšana, ja nav iespējams sadalīt kopīpašumā esošās ēkas reālās daļās.

4.7. APBŪVES INTENSITĀTES UN BRĪVĀS TERITORIJAS RĀDĪTĀJI

Apbūves intensitātes un brīvās teritorijas rādītājus pamato ar detālo plānojumu.

4.8. AUGSTUMA IEROBEŽOJUMI

(1) Ēku un citu būvju augstumu pamato ar detālo plānojumu.

(2) **Apbūves noteikumos** noteiktie būvju augstumi nav attiecināmi uz jebkādu arhitektonisku izbūvi, virsgaismu, skursteni, torni, karoga mastu, radio vai televīziju uztverošu vai pārraidošu iekārtu, vējrādītāju, zibens novadītāju, baznīcas torni vai kupolu.

(3) Ēku, augstsprieguma elektropārvades līniju, radiotehnisko un citu būvju, kas var tieši vai netieši apdraudēt lidojumu drošību, izvietojums atbilstoši LBN 100, 2.pielikuma prasībām jāsaņemas ar uzņēmumiem un iestādēm, kuru pārziņā atrodas lidlauki (LBN 100, 7.12.p.).

4.9. PAGALMA NOTEIKUMI

Galvenajai būvei vai būvēm uz zemesgabala atkarībā no apbūves veida ir viens vai vairāki pagalmi (priekšpagalms, iekšējais sānpagalms, ārējais sānpagalms, aizmugures pagalms): *skat. pielikumā shēmā:*

Viena zemesgabala pagalma daļu nedrīkst uzskatīt par otra zemesgabala pagalma daļu.

Prasītais pagalms ir minimālais pagalms, ko nosaka **Apbūves noteikumos** noteiktie attālumi no zemesgabala robežām līdz jebkuras galvenās būves virszemes daļai.

Nekādu daļu no jebkura prasītā pagalma nedrīkst aizņemt kāda būves virszemes daļa, izņemot:

- saimniecības ēkas, ja tās attiecīgajā pagalmā atļautas;
- arhitektoniskas detaļas un veidojumi, arī sliekšņi, skursteņi, starpdzegas, dzegas, teknes, pilastrī un jumta balsti, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 0,5 m uz āru no sienas;
- funkcionālas un dekoratīvas būves, arī nolaižami saulesargi (markīzes), dekoratīvas strūklakas, skulptūras, piemiņas plāksnes un žogi;

- atklātas ugunsdzēsības vai āra kāpnes, kam kāpņu pakāpieni un laukumi aprīkoti ar margām, un kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,5 m uz āru no sienas;
- erkeri, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 1,0 m uz āru no sienas;
- balkoni, segtas un nesegtas terases, kas projicējas jebkurā prasītajā pagalmā ne vairāk par 2,5 m uz āru no sienas.

Zemesgabala īpašniekam pagalmi jāuztur kārtībā, tīri un sausi. Pagalmiem jābūt līdzīgiem, lai tur nevarētu sakrāties ūdens.

4.10. PRIEKŠPAGALMS (PRIEKŠDĀRZIŅŠ)

- (1) Zemesgabala daļu starp būvlaidi un ielas sarkano līniju nedrīkst apbūvēt, nekādas būves virszemes daļas nedrīkst uz tās atrasties, izņemot 4.9.punktā noteiktos gadījumus.
- (2) Ielu vai ceļu paplašināšanai paredzētās zemes joslas pagasta padomei jānodod saskarīgo zemesgabalu īpašniekiem bezmaksas pagaidu lietošanā priekšdārziņu ierīkošanai. Apbūves zonās, kur atļauti žogi, šādus priekšdārziņus atļauts iežogot.
- (3) Priekšdārziņos jāierīko apstādījumi vai zālāji ar celiņiem. Priekšdārziņi, atbilstoši pagasta padomes noteikumiem, zemesgabala īpašniekam jāuztur kārtībā. Priekšdārziņus nav atļauts izmantot materiālu atklātai uzglabāšanai.
- (4) Ja pagasta padome nolemj ielu vai ceļu paplašināšanai paredzēto zemes joslu pilnīgi vai daļēji piedalīt pie ielas vai ceļa platuma, zemesgabala īpašniekam pēc pagasta padomes pieprasījuma 3 mēnešu laikā žogs bez atlīdzības jānojauc, zemes josla jāatbrīvo un jānodod pagasta padomes rīcībā.

4.11. IEDIBINĀTA BŪVLAIDE

Galvenās būves novietnei zemesgabalā, iedibinātas būvlaides gadījumā, ja tā nav spēkā esošajās sarkanajās līnijās, neskatoties uz jebkādiem citiem **Apbūves noteikumiem**, jāievēro šī iedibinātā būvlaide.

4.12. BŪVJU ATBILSTĪBA ZEMESGABALA ROBEŽĀM

Nevienas būves neviena daļa nedrīkst projicēties ārpus tā zemesgabala robežas, uz kura tā atrodas, izņemot:

- **Apbūves noteikumos** paredzēto gadījumu, ja būvlaide sakrīt ar sarkano līniju. Šādā gadījumā būves daļa nedrīkst projicēties brauktuvei tuvāk kā 0,5 m un tās apakšējai malai ir jābūt vismaz 3,0 m virs ietves;
- ja būve ir žogs starp zemesgabaliem;
- ja kaimiņu zemesgabala īpašnieks piekrīt grozīt zemesgabala robežu pa vertikāli. Tādā gadījumā to jāieraksta Zemesgrāmatā.

4.13. REDZAMĪBAS TRĪSSTŪRI UZ STŪRA ZEMESGABALA

(1) Nevienā izbūves teritorijā nedrīkst būvēt, pārbūvēt vai ierīkot nekādu būvi tādā veidā, ka tā traucē skatu starp 0,5 m un 3,0 m līmeņiem virs krustojošos ielu vai ceļu viduslīniju līmeņa trīsstūra teritorijā, ko ierobežo stūra zemesgabala sarkanās līnijas un līnija, kas savieno punktus uz šīm sarkanajām līnijām 10 m attālumā no minēto sarkano līniju krustpunkta vai LR SM Autoceļu direkcijas rajona nodaļas akceptētā (ievērojot ielu transporta intensitāti un kustības aprēķina ātrumu) attālumā no minēto sarkano līniju krustpunkta, ja sarkanās līnijas jau nav noteiktas, ievērojot redzamības trīsstūri *skat pielikumā shēmu*:

(2) Ja esošā kapitālā apbūve neļauj izveidot nepieciešamos redzamības trīsstūrus, gājēju un transporta kustības drošība jānodrošina ar kustības regulēšanas vai speciālām tehniskām ierīcēm (LBN 100, 7.24.p.).

4.14. ATTĀLUMI STARP ĒKĀM

Attālumi starp dzīvojamām ēkām, dzīvojamām un sabiedriskām, kā arī ražošanas ēkām jāpieņem saskaņā ar insolācijas, apgaismojuma un ugunsdrošības prasībām (LBN 100, 3.4.p.).

4.14.1. Insolācijas (izsauļojuma) prasības

(1) Dzīvojamo un sabiedrisko ēku izvietojumam un orientācijai (izņemot pirmsskolas bērnu iestādes un izglītības iestādes) jānodrošina dzīvojamo telpu un teritoriju nepārtraukta insolācija ne īsāka par 2,5 st. dienā, laika posmā no 22.marta līdz 22.septembrim.

(2) Izvietojot pirmsskolas bērnu iestādes, izglītības, ārstniecības un atpūtas iestādes, jānodrošina nepārtraukta 3 stundu ilga to telpu insolācija, kas noteiktas sanitāros un būvnormatīvos.

(3) Meridionāli orientētās dzīvojamās mājās, kurās tiek insolētas visas dzīvokļa istabas, kā arī dzīvojamās apbūves rekonstrukcijas gadījumā, vai arī izvietojot jaunus objektus sevišķi sarežģītos pilsētībūvnieciskos apstākļos (vērtīga vēsturiska pilsētvide) ir pieļaujama telpu nepārtrauktas insolācijas laika samazināšana par 0,5 stundām.

(LBN 100, 10.19.p.)

4.14.2. Apgaismojuma prasības

Apgaismojuma prasības jāpieņem saskaņā ar CNuN II-4-79 "Dabiskais un mākslīgais apgaismojums".

4.14.3. Ugunsdrošības prasības

Ugunsdrošības attālumi starp dzīvojamām ēkām, publiskām ēkām, kā arī rūpniecības uzņēmumu saimniecības ēkām jāparedz atbilstoši LBN 100, 1.pielikumā noteiktajām prasībām, bet starp rūpnīcu un lauksaimniecības nozīmes ražošanas ēkām – atbilstoši šo ēku vai šo ēku projektēšanas normatīviem. Nosakot ugunsdrošības attālumus, jāievēro Valsts ugunsdrošības noteikumu, kā arī LBN 201-96 "Ugunsdrošības normu" prasības.

4.15. AIZSARDZĪBA PRET TROKŠNIEM

Pieļaujamo trokšņa līmeni dzīvojamām mājām un sabiedriskiem objektiem un to teritorijām, trokšņa līmeņa rādītājus galvenajiem trokšņa avotiem, sagaidāmā trokšņa līmeņa noteikšanas kārtību un tā nepieciešamo samazināšanu aprēķinam izraudzītajos punktos, arhitektūras, plānojuma un būvniecības akustikas trokšņa samazināšanas līdzekļu efektivitātes aprēķina metodiku, kā arī galvenās prasības projektēšanai jāpieņem atbilstoši īpašiem būvnormatīviem (Higiēnas normatīvi trokšņa līmenim apdzīvojamās vietās) (LBN 100, 10.16.p.).

4.16. FASĀDES, JUMTI, ŪDENS NOTEKCAURULES

(1) Katra zemesgabala īpašniekam atbilstoši pagasta padomes izdotajiem noteikumiem jāuztur kārtībā ēkas fasādes, jumts, ūdens notekcaurules un renes. Fasādes krāsošana jāveic saskaņā ar būvprojektā akceptēto krāsojumu.

(2) Jumti jāizbūvē tā, lai ūdens no tiem netecētu uz kaimiņu zemesgabaliem. Jānovērš iespēja ledus krišanai un sniega kupenu veidošanās uz ietves un kaimiņu zemesgabalos.

(3) Atļauta esošo ēku jumta stāva izbūve, ja tā atbilst **Apbūves noteikumu** noteikumiem un ja jumta gabarīti, ēkas novietojums un tehniskais stāvoklis atbilst ugunsdrošības prasībām (LBN 201-96). Jumta stāva izbūve uzskatāma par rekonstrukciju.

(4) Ugunsdrošajām sienām jābūt augstākām par jumta segumu vismaz par 60 cm, ja kaut viens no savietotā jumta vai jumta elementiem (izņemot jumta segumu) būvēts no degošiem materiāliem, un vismaz par 30 cm, ja jumta vai savietotā jumta elementi (izņemot jumta segumu) būvēti no grūti degošiem materiāliem. Ugunsdrošās sienas var nebūt augstākas par jumta segumu, ja visi jumta vai savietotā jumta elementi (izņemot jumta segumu) būvēti no nedegošiem materiāliem (LBN 201-96, 3.2.5.p.).

- (5) Nav atļauta patvaļīga satelītantenu piestiprināšana pie ēku galvenajām (ielas) fasādēm, bez saskaņojuma ar pašvaldību.
- (6) Nav atļauta patvaļīga lodžiju un balkonu pārbūvēšana, arī aizstiklošana. Logu nomaiņa un lodžiju un balkonu pārbūvēšana jāveic vienlaicīgi visai ēkai, vai vienas kāpņutelpas sekcijai saskaņā ar apstiprinātu projektu.

4.17. ŽOGI UN PRETTROKŠŅA SIENAS

- (1) Tās pagasta teritorijas, kurās apbūvēti vai neapbūvēti zemesgabali ir jāiežogo, nosaka pagasta padome. Žogiem un vārtiem gar ielām un laukumiem jābūt saskanīgiem ar būvju un kaimiņu zemesgabalu žogu arhitektūru un vispārīgā gadījumā ar vismaz 50 % caurredzamību ciemos, ja nav noteikts citādi.
- (2) Žogus drīkst ierīkot:
ielas vai ceļa pusē – pa ielas vai ceļa sarkano līniju;
stūra zemesgabalos – pa redzamības trīsstūra līniju;
gar ūdenstilpēm un ūdenstecēm – pa tauvas joslas robežu;
pārējos gadījumos – pa zemesgabala robežām.
- (3) Robežžogi abiem kaimiņiem jāizbūvē un jāuztur kārtībā kopīgi, bet ja viņi nevar vienoties, tad katram jāizbūvē un jāuztur kārtībā tā žoga puse, kas, skatoties no zemesgabala uz robežu, atrodas pa labi, turklāt žogam gar visu robežu jābūt pēc iespējas vienā veidā. Gadījumos, ja uz robežas ir būves, kaimiņiem uz pusēm jāizbūvē un jāuztur atlikušās robežžoga daļas.
- (4) Žogi jāizbūvē 1,5-2,5 m augsti. Ja kaimiņu zemesgabalu īpašnieki savā starpā vienojušies, robežžogus drīkst izbūvēt pēc sava ieskata, bet ne augstākus par 3,0 m. Ja kaimiņi par žogu veidu un augstumu nevar vienoties, pagasta padome apspriež abu priekšlikumus un izlemj kādu žogu būvēt. Šis pagasta padomes lēmums ir saistošs abiem kaimiņiem.
- (5) Nav atļauta dzeloņstieņu vai tām pielīdzinātu materiālu izmantošana (ciemu) žogos. Nav atļauts žogu stabu atbalstus izvietot ielu, ceļu un laukumu teritorijā.
- (6) Nedrīkst krāsot dabisko akmeni, keramiku un cēlapmetumu žogos.
- (7) Prettrokšņa sienas nepieciešamību pamato ar detālo plānojumu. Īpašos gadījumos par prettrokšņa sienu drīkst izmantot žogu.

4.18. SKATLOGI, REKLĀMAS

4.18.1. Skatlogi

Nav atļauta patvaļīga jaunu skatlogu un durvju ierīkošana esošajās ēkās.

4.18.2. Izkārtnes, reklāmas, sludinājumi un citi informatīvi materiāli

Izkārtnes, reklāmas, sludinājumi un citi vizuālās informācijas materiāli izvietojami atbilstoši Zāsas pagasta izdotiem noteikumiem

4.19. APGAISMES ĶERMEŅI, KIOSKI, PAVILJONI UN CITI PAGASTA ĀRTELPAS ELEMENTI

4.19.1. Apgaismes ķermeņi

- (1) Ielu apgaismošanai atļauts izmantot virs ielām iekārtus vai arī pie stabiem piestiprinātus apgaismes ķermeņus. Apgaismes ķermeņiem jābūt arhitektoniski saskanīgiem katra vizuāli vienlaicīgi uztverama ielas posma vai kvartāla garumā, kā arī katra laukuma vai skvēra robežās.
- (2) 10 m platās un šaurākās ielās vai piebrauktuvēs atļauts izmantot arī pie būvju fasādēm piestiprinātus apgaismes ķermeņus.
- (3) Laukumu un skvēru apgaismošanai atļauts izmantot apgaismes ķermeņus uz stabiem. Atļauts dažāds stabu augstums un apgaismes ķermeņu veids, bet tam jābūt saskanīgam katra laukuma vai skvēra robežās.

- (4) Apgaismes ķermeņi jāpieslēdz pēc iespējas pazemes kabeļiem vai kabeļiem būvju sienās. Kabeļi nedrīkst būt redzami būvju fasādēs.
- (5) Brīdinot būves īpašnieku, atbilstošiem pagasta dienestiem ir tiesības piestiprināt pie būvju fasādēm apgaismes ķermeņu, satiksmes regulēšanas tehnisko līdzekļu u.c. gaisa vadu atsaites.

4.19.2. Kioski, nojumes, paviljoni un citi ārtelpas elementi

- (1) Stacionārus, arī sezonas, tirdzniecības punktus (kioskus, nojumes, standus, paviljonus un citus), neatkarīgi no to piederības, atļauts būvēt vai novietot gatavus tikai ar rajona (pagasta) galvenā arhitekta akceptu. Ja minētie objekti robežojas ar ielas sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslu vai atrodas ielas sarkanajās līnijās vai ceļa zemes nodalījuma joslā, nepieciešams arī LR SM Autoceļu direkcijas rajona nodaļas akcepts.
- (2) Teritorijās, kur ir māju numerācija, zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai pie katras galvenās būves galvenās ieejas uz sienas būtu piestiprināta, pēc pagasta padomes noteiktas formas izgatavota, mājas numura zīme. To piestiprina pie būves fasādes 2,5 līdz 3,0 m augstumā. Ja tā no ielas nav skaidri saskatāma, numura zīmei jābūt arī pie žoga pie ieejas vārtiņiem zemesgabalā. Zīmei ar mājas numuru jābūt arī pie citām ieejām ielas pusē.
- (3) Teritorijās, kur nav māju numerācijas, zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai uz ceļa pie iebrauktuves zemesgabalā būtu uzstādīts, pēc pagasta padomes noteiktas formas izgatavots, mājas nosaukums.
- (4) Teritorijās, kur ielām ir nosaukumi, stūra zemesgabala īpašniekam jānodrošina, lai uz žoga vai būves stūra būtu piestiprināta pēc pagasta padomes noteiktas formas izgatavota plāksnīte ar ielas (laukuma) nosaukumu valsts valodā. Plāksnītes attālumam no žoga vai būves stūra jābūt 0,1 līdz 1,0 m. Pie būves fasādes plāksnīti piestiprina 2,5 līdz 3,0 m augstumā no zemes līmeņa.
- (5) Zāses pagasta attiecīgo dienestu vadībā specializētiem uzņēmumiem, kā arī zemes lietotājiem – uzņēmumiem, iestādēm, organizācijām un pilsoņiem jānovieto atkritumu tvertnes šim nolūkam speciāli iekārtotās vietās, jāuztur kārtībā piebraucamie ceļi uz atkritumu tvertnēm un jānodrošina pie tām brīva pieeja.
- (6) Tiem zemesgabalu īpašniekiem, kuriem uz zemesgabala ir izvietots mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts, darījumu iestāde, pārvaldes iestāde, ārstniecības iestāde, sociālās aprūpes iestāde, kultūras iestāde, zinātnes iestāde, nevalstiskas organizācijas iestāde, reliģiska iestāde, autoosta, sporta un atpūtas objekts jānodrošina atpūtas objekts vai daudzstāvu daudzdzīvokļu nams, lai pie katras ieejas šādā iestādē būtu uzstādīta atkritumu urna, kā arī jānodrošina, lai tā vienmēr būtu tīra, savlaicīgi nokrāsota un salabota. Atbilstoši noteikumiem sadzīves atkritumi regulāri jāizved.
- (7) Zemesgabala īpašnieka pienākums ir pie būves galvenās fasādes piestiprināt karoga turētāju vai uzstādīt brīvi stāvošu, balti krāsotu karoga mastu valsts karoga uzvilšanai.

4.20. DEGVIELAS UZPILDES STACIJAS

- (1) Degvielas uzpildes staciju būvniecība un ekspluatācija nav atļauta kultūras pieminekļu teritorijās, kā arī memoriālu piemiņas vietu, pieminekļu un aizsargājamu dabas objektu tiešā tuvumā.
- (2) Degvielas uzpildes stacijas aizliegts izvietot:
 ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslās 10 m platā joslā (AL, 37.p.4);
 aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām (AL, 39.p.3);
 aizsargjoslās ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm (AL, 56.p.3);
 aizsargjoslās ap naftas un naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm (AL, 57.p.2).
- (3) Attālums no degvielas uzpildes stacijas ar pazemes tvertnēm šķidrās degvielas glabāšanai līdz pirmsskolas bērnu iestādes, izglītības iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabala robežām vai līdz dzīvojamo un sabiedrisko ēku un būvju sienām jāpieņem ne mazāks par 50 m. Šis attālums jānosaka no degvielas pildnēm un degvielas pazemes tvertnēm. To

pieļaujams samazināt, bet ne vairāk kā par 25 m, ja degvielas uzpildes stacija paredzēta tikai vieglo automašīnu uzpildei un ne vairāk par 500 uzpildēm dienā (LBN 100, 7.41.p.).

(4) Degvielas uzpildes staciju naftas produktu tvertnes un pildnes jāizvieto speciālos laukumos ne tuvāk par:

50 m no dzīvojamām, sabiedriskām un administratīvām ēkām;

30 m no skuju koku mežu masīviem;

25 m no lapu koku masīviem;

25 m no rūpniecības būvēm;

attālumu, kas vienlīdzīgs 1,5 balsta augstumiem, no gaisa elektropārvades līnijām.

(5) Degvielas uzpildes staciju naftas produktu tvertnes jāizvieto ne tuvāk par:

15 m no kopējas lietošanas ceļiem;

10 m no vadības pults būves;

9 m no pildnēm.

(6) Ja tvertnes ir apakšzemes, tad šos attālumus var samazināt par 50%.

(7) Pirms degvielas uzpildes staciju projektēšanas uzsākšanas nepieciešams iegūt slēdzienu par grunts piesārņojuma līmeni attiecīgajā vietā.

(8) Tās vides aizsardzības prasības, kas izriet no degvielas uzpildes stacijas izvietojuma, paredzētiem tehnoloģiskiem un būvnieciskiem risinājumiem, tiek izvirzītas, saņemot Ekoloģisko uzdevumu projektēšanai, kā arī izskatot projekta dokumentāciju vides aizsardzības institūcijā.

(9) Degvielas uzpildes staciju būvniecībā ir pieļaujamas tikai plastificētas apakšzemes degvielas tvertnes. Tvertņu atrašanās daļēji vai pilnīgi virs zemes pieļaujama tikai atsevišķos gadījumos, ja nav iespējami citi risinājumi. Šādos gadījumos nepieciešams veikt īpašus drošību pastiprinošus pasākumus, kuri pirms projektēšanas tiek noteikti īpaši.

(10) Degvielas uzpildes stacijām jābūt nodrošinātām ar izstrādātās degvielas un lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtām, kā arī ar gruntsūdens novērošanas aku tīklu pazemes ūdeņu un grunts kvalitātes kontrolei.

(11) Degvielas uzpildes staciju tvertņu pārbaudi periodiski jāveic licencētai firmai, lai novērstu degvielas noplūdes.

(12) Kaitīgo vielu izmešu piezemes koncentrācijas jebkādos tehnoloģiskos procesos uz teritorijas robežas un ārpus tās nedrīkst pārsniegt šo vielu maksimāli pieļaujamās koncentrācijas apdzīvotās vietās.

(13) Pie degvielas uzpildes stacijām jāierīko sabiedriskās tualetes un sabiedrībai pieejami taksofoni.

4.21. SAIMNIECĪBAS ĒKAS

Ja vien šajos **Apbūves noteikumos** nav noteikts citādi, saimniecības ēku nedrīkst:

- ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;
- ierīkot tuvāk par 1,0 m no zemesgabala iekšējās sānu vai aizmugures robežas. Ar sānu, aizmugures vai, ja nepieciešams, abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, minimālo attālumu līdz zemesgabala robežām drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no saimniecības ēkas līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš vai kaimiņi atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

4.22. BŪVES MĀJLOPIEM

(1) Mājlopiem paredzētas saimniecības ēkas un citas būves drīkst izvietot, ievērojot veterinārās prasības un sanitāri higiēniskās normas.

(2) Mājlopiem paredzētas saimniecības ēkas un citas būves nedrīkst:

- ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā;

ierīkot tuvāk par 6,0 m no zemesgabala robežām. Ar sānu, aizmugures vai abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, minimālo attālumu līdz zemesgabala robežām drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no mājlopiem paredzētas būves līdz dzīvojamo telpu logiem kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 15 m. Ja kaimiņš vai kaimiņi atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

4.23. SANITĀRIE NOTEIKUMI FERMĀM UN KŪTIS

(1) Zoohigiēnas prasībām atbilstošai fermai ir jābūt brīvai no lipīgo slimību ierosinātājiem. Fermas teritorijā nedrīkst atrasties purvāji un plūstoša smilts, gruntsūdens līmenim jābūt vismaz 1,0 m zem būvējamo ēku pamatiem, ēku būvniecībā jāizvēlas līdzena teritorija ar nelielu līdz 5,0% kritumu uz dienvidiem vai dienvidaustrumiem.

(2) Fermas teritorijā jāparedz ceļi, vieta dzīvnieku pastaigu aplokiem, palīgēkām, veterinārajiem objektiem un barības noliktavām. Fermas teritorijai jābūt noteiktā attālumā no citām fermām, apdzīvotām vietām, ceļiem u.c. objektiem.

(4) Kūtsmēslu glabātuvēm jābūt betonētiem pamatiem ar 0,8-1,0 m augstām malām, apkārt jābūt nobetonētam vircas grāvītīm uz vircas bedres pusi. Kūtsmēslu glabātuvēm jābūt valdošo vēju virzienā no fermas un dzīvojamām ēkām un zemākā reljefa vietā. Nokrišņu ūdens un vircas uztveršanai apkārt krātuvei jāizveido 0,3-0,4 m plats un 0,3 m dziļš grāvītis. Mēslu krātuves abos galos jāizveido cieta seguma iebrauktuves.

Vircas bedres, kūtsmēslu glabātuves un kompostēšanas laukumi fermām nedrīkst atrasties tuvāk par 150 m no jebkuras zemesgabala robežas.

Mājlopiem paredzētās saimniecības ēkas un citas būves drīkst izvietot tikai teritorijās, kur mājlopu turēšana atļauta, ievērojot veterinārās prasības.

Blīvi apdzīvotās vietās mājlopiem paredzētu saimniecības ēku nedrīkst:

- ierīkot priekšpagalmā un ārējā sānu pagalmā;
- ierīkot tuvāk par 50 m no apbūves teritorijas, kur mājlopu turēšana aizliegta;
- ierīkot tuvāk par 15 m no kaimiņu dzīvojamo telpu logiem, apbūves teritorijās, kur mājlopu turēšana atļauta.

Vircas bedrēm jābūt betonētām, tās jānosedz.

4.24. STIHIJU POSTĪJUMU ATJAUNOŠANA

Neskatoties uz jebkādiem citiem **Apbūves noteikumiem**, īpašnieks ir tiesīgs atjaunot ugunsgrēka vai dabas stihijas rezultātā nopostītu vai daļēji nopostītu būvi tajās pašās pamatdimensijās un tajā pašā novietnē, atbilstoši būvprojektam, pēc kura šī būve būvēta, vai, ja būvprojekts nav saglabājies – izstrādājot atbilstoši būves jaunākajai inventarizācijas lietai jaunu būvprojektu.

4.25. INŽENIERTEHNISKĀS APGĀDES NODROŠINĀJUMS

Visās izbūves teritorijās jānodrošina atļauto objektu inženiertehniskā apgāde saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas izriet no ģenerālplāna, detālā plānojuma vai inženierkomunikāciju attīstības shēmām.

4.26. INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS UN IEKĀRTAS

(1) Rekonstrukcijas apstākļos jāparedz esošo 110 kV un augstāka sprieguma elektropārvades gaisvadu līniju pārvietošana ārpus apdzīvotņu teritorijām, vai arī to nomaiņa ar kabeļu līnijām (LBN 100, 8.9.p.).

- (2) Apdzīvotņu teritorijā izvietojamās apakšstacijas ar 16 MVA un lielākas jaudas transformatoriem un gaisvadu-kabeļu līniju pārejas punkti jāparedz slēgtā tipa (LBN 100, 8.11.p.).
- (3) 110 kV slēgto apakšstaciju kā arī komplektu un sadales iekārtu zemesgabalu platība jāpieņem ne lielāka par 0,6 ha, bet gaisvadu-kabeļu līniju pārejas punktiem – ne lielāka par 0,1 ha (LBN 100, 8.12.p.).
- (4) Izvietojot atsevišķus 6-20 kV sprieguma sadales punktus un apakšstacijas ar ne vairāk kā diviem 1000 kVA un lielākas jaudas transformatoriem un izpildot prasības aizsardzībai pret troksni, attālums no tiem līdz dzīvojamo un sabiedrisko ēku logiem jāpieņem ne mazāks par 10 m, bet ārstnieciskās profilakses iestāžu teritorijās – pēc nozaru normatīviem (LBN 100, 8.13.p.).
- (5) Sakaru, radiotranslācijas un televīzijas, ugunsdzēsības un apsardzes signalizācijas būvju izvietojums jāparedz atbilstoši attiecīgo būvnormatīvu prasībām (LBN 100, 8.19.p.).

4.27. ATTĀLUMI NO INŽENIERKOMUNIKĀCIJĀM LĪDZ CITĀM BŪVĒM

- (1) Horizontālie attālumi no tuvākajām inženierkomunikācijām līdz ēkām jāpieņem pēc LBN 100, 10.tabulas.
- (2) 10.tabulā norādītos attālumus drīkst samazināt, ja tas ir tehniski pamatots (LBN 100, 8.23.p.).
- (3) No gaisvadu elektrisko tīklu vadiem līdz būvēm, zemes un ūdens virsmai pieļaujami šādi minimālie attālumi (metros), ņemot vērā vada pieļaujamās novirzes no normāla stāvokļa (izņemot vadu nokares palielināšanos no slodzes strāvas):

Attāluma veids	Spriegums, kV			
	līdz 1	6 - 20	110	330
Attālums no vada līdz zemes vai ūdenstilpes virsmai	6,0	6,0	6,0	7,5
avārijas režīmā pie trūkuša vada blakus pārlaidumā		4,5	4,5	6,0
Attālums no vada līdz būvei	1,0	2,0	4,0	8,0
Attālums no elektropārvades līnijas ass līdz koka vainagam	1,0	4,5	11,0	22,0
Attālums no vada līdz atsevišķiem koka zariem	1,0	2,0	3,0	5,0

1.piezīme. Dzīvojamo ēku fasādēm, logiem, balkoniem un lodžijām jāatrodas ne mazāk kā 1,5 m attālumā no gaisvadu elektrisko līniju vadiem vistuvākā pievīrztījumā.

2.piezīme. Attālums no būvēm un koku vainagiem līdz vadam nosakāms, nomērot tabulā norādītos attālumus no šiem objektiem līdz vertikālai plaknei, ko veido tuvākais vads pret zemi.

Neuzbūvētas (nodomātas vai paredzētas) būves gadījumā jāpieņem horizontālais attālums līdz būvlaidei.

4.28. ATTĀLUMI STARP INŽENIERKOMUNIKĀCIJĀM

- (1) Horizontālie attālumi starp paralēlām blakus izvietotām pazemes inženierkomunikācijām jāpieņem pēc LBN 100, 11.tabulas. Ja blakus izvietotu cauruļvadu dziļuma starpība ir lielāka par 0,4 m, tad 11.tabulā norādītie attālumi jāpalielina, ņemot vērā tranšeju nogāžu stāvumu, bet tiem jābūt ne mazākiem par tranšejas dziļumu.
- (2) 11.tabulā norādītos attālumus drīkst samazināt, ja tas ir tehniski pamatots. (LBN 100, 8.23.p.)

4.29. GRĀVJU SAGLABĀŠANA

- (1) Lai novērstu gruntsūdeņu līmeņa celšanos, jā saglabā esošie grāvji un dabīgās ūdensteces, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi, iekļaujot grāvjus vienotā noteces sistēmā.

(2) Zemesgabalu nedrīkst apbūvēt tuvāk par 10 m no tāda pagasta grāvja malas, kas atrodas līnijbūvju izbūves teritorijā.

(3) Ja grāvis atrodas zemesgabala robežās, zemesgabalu nedrīkst apbūvēt tuvāk par 1,5 m no grāvja malas.

4.30. AIZSARGJOSLAS ¹

(1) Aizsargjoslu likuma objekts ir dažādu veidu aizsargjoslas, aizsargzonas, aizsardzības joslas un aizsardzības zonas, kas noteiktas likumos un citos normatīvajos aktos. Aizsargjoslu likuma mērķis ir noteikt:

1. aizsargjoslu veidus un to funkcijas;
2. aizsargjoslu izveidošanas pamatprincipus;
3. aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību;
4. saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

(AL, 2.,3.p.)

(2) Aizsargjoslu likums nosaka šādus aizsargjoslu veidus:

a) vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas:

- ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas,
- aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem,
- aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām,
- aizsargjoslas ap purviem,

b) eksploatācijas aizsargjoslas:

- aizsargjoslas gar ielām, autoceļiem un dzelzceļiem,
- aizsargjoslas gar sakaru līnijām,
- aizsargjoslas ap valsts hidrometeoroloģisko novērojumu stacijām un posteņiem un ap stacionāriem valsts nozīmes monitoringa punktiem,
- aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem,
- aizsargjoslas gar siltumtīkliem,
- aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm,
- aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem,
- aizsargjoslas ap valsts ģeodēziskajiem atbalsta punktiem,
- aizsargjoslas ap aizsprostu drošuma noteikšanas kontrolierīcēm,
- aizsargjoslas ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm,

c) sanitārās aizsargjoslas:

- aizsargjoslas ap kapsētām,
- aizsargjoslas ap dzīvnieku kapsētām,
- aizsargjoslas ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu uzglabāšanas vietām un ūdens attīrīšanas iekārtām;

d) drošības aizsargjoslas:

- aizsargjoslas ap naftas un naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm,
- aizsargjoslas ap karjeriem,
- aizsargjoslas ūdens akvatorijā augšup un lejpus aizsprostiem,
- aizsargjoslas ap cita veida paaugstināta riska objektiem;

(4) Aizsargjoslu noteikšanas metodikas projektus izstrādā Aizsargjoslu likumā noteiktās ministrijas vai valsts dienesti.

(5) Gadījumos, kad vienā vietā pārklājas vairāku veidu aizsargjoslas, spēkā ir stingrākās prasības un lielākais minimālais platums. Visu veidu rīcība šajās vietās jāaskaņo ieinteresētajām institūcijām (AL, 34.p.).

(6) Vispārīgos aprobežojumus aizsargjoslās nosaka likumi un Ministru kabineta noteikumi, tos var noteikt arī ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem, kas izdoti to kompetences ietvaros (AL, 35.p.1).

¹ aizsargjoslu parametri un nosacījumi raksturoti Zasas pagasta teritorijas plānojumā

- (7) Tā objekta īpašniekam, kuram noteikta aizsargjosla, ir atļauts aizsargjoslā veikt attiecīgā objekta ekspluatācijai un remontam nepieciešamos darbus. Par to rakstveidā jābrīdina zemes īpašnieks, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai, – zemes lietotājs vismaz divas nedēļas pirms darbu uzsākšanas (AL, 35.p.2).
- (8) Pēc minēto darbu veikšanas objekta īpašniekam jāsakārto zemes platības tādā stāvoklī, lai tās būtu derīgas izmantošanai paredzētajām vajadzībām, kā arī jāatlīdzina zemes īpašniekam vai lietotājiem darbu izpildes gaitā nodarītie zaudējumi. To noteikšanu un atlīdzību veic likumos noteiktajā kārtībā vai pēc savstarpējas vienošanās (AL, 35.p.4).
- (9) Ja aizsargjoslas sakrīt vai krustojas, ar attiecīgo objektu ekspluatāciju un remontu saistītos darbus kopīgajos aizsargjoslu iecirkņos veic ieinteresētās juridiskās vai fiziskās personas pēc savstarpējas vienošanās (AL, 35.p.5).
- (10) Juridiskajām un fiziskajām personām, veicot aizsargjoslās darbus, kuru dēļ ir nepieciešams pārbūvēt objektus vai aizsargāt tos no bojājumiem, pārbūves vai aizsardzības darbi jāveic par saviem līdzekļiem pēc saskaņošanas ar attiecīgā objekta īpašnieku vai pēc savstarpējas vienošanās jāsamaksā par šiem darbiem (AL, 35.p.6).
- (11) Juridiskajām un fiziskajām personām aizsargjoslās jāizpilda attiecīgā objekta īpašnieka likumīgās prasības (AL, 35.p.7).
- (12) Pašvaldību, atbildīgo valsts institūciju un objektu īpašnieku dienestiem kontroles un uzraudzības nolūkos atļauts apmeklēt aizsargjoslu teritorijas jebkurā laikā, iepriekš par to brīdinot zemes īpašnieku, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai, – zemes lietotāju (AL, 35.p.8).

c) Attālumi līdz veterinārās uzraudzības objektiem

(1) Jāievēro šādi minimālie attālumi no dzīvojamās apbūves:

līdz mājlopu fermām:

cūku fermām:

- ar gada apgrozību līdz 12 tūkst. cūku gadā – 500 m,
- ar gada apgrozību 12-54 tūkst. cūku gadā – 1500 m,
- govju fermām – 300 m,
- aitu fermām – 300 m,
- kažokzvēru, trušu fermām – 300 m,
- putnu fermām – 300 m,
- zirgu fermām – 100 m;
- līdz mājlopu kūtīm zemnieku saimniecībās – 50 m;
- līdz vircas bedrēm, kas atrodas pie mājlopu kūtīm – 50 m;
- līdz kūtsmēslu glabātuvēm, kas atrodas pie mājlopu kūtīm – 50 m;
- līdz kūtsmēslu kompostēšanas laukumam – 100m;
- līdz dzīvnieku barības pārstrādes uzņēmumiem – 1000 m.

(2) Jāievēro šādi minimālie attālumi no karantīnas telpām:

- līdz mājdzīvnieku novietnēm – 200 m,
- līdz putnu novietnēm – 500 m.

(3) Jāievēro šādi minimālie attālumi no dzīvnieku fermām:

- līdz automaģistrālēm – 300 m,
- līdz valsts nozīmes autoceļiem – 150 m,
- līdz vietējās nozīmes ceļiem – 50 m,
- līdz dzīvojamiem kvartāliem ciematā – 300 m.

(4) Nav pieļaujams, ka ganu ceļi un saimnieciskie ceļi šķērso ciematu.

(5) Atsevišķu, nesabloķētu dzīvnieku mītņu sanitārā aizsargjosla nedrīkst būt mazāka par 30 m.

(6) Veterināro objektu sanitārās aizsargjoslas līdzīgas fermu attālumu normām, bet ne mazākas par ugunsdzēsībā pieļautajiem 30 m.

(7) Sanitārās aizsargjoslas starp dažādu sugu dzīvnieku novietnēm:

- no govju fermas - līdz putnu fermai – 200 m,

- līdz cūku, zirgu fermai – 150 m,
- no cūku fermas - līdz putnu fermai – 200 m,
- līdz govju, zirgu fermai – 150 m,
- no aitu fermas - līdz putnu fermai – 200 m,
- līdz govju, cūku, zirgu fermai – 150 m,
- no zirgu fermas - līdz putnu fermai – 200 m,
- līdz govju, cūku fermai – 150 m,
- no putnu fermas - līdz putnu fermai – 200 m,
- līdz govju, cūku, zirgu fermai – 200 m,

(8) Jāievēro šādi minimālie attālumi no lauksaimniecības produktu (piena, gaļas, zivju) pārstrādes uzņēmumiem, kas nav tieši saistīti ar fermām:

- līdz putnu fermai – 1500 m,
- līdz govju, cūku, zirgu fermai – 1500 m,
- līdz kažokzvēru fermai un trušu fermai – 1500 m.

(9) Jāievēro šādi minimālie attālumi no lopkopības produktu pārstrādes uzņēmumiem:

- līdz dzīvojamajai apbūvei – 1000 m,
- līdz dzīvnieku novietnēm – 1500 m,
- līdz autoceļiem – 500 m.

Īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumi aizsargjoslās:

- (1) Īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumi aizsargjoslās noteikti Aizsargjoslu likumā no 35. līdz 58.pantam.
- (2) Papildus Aizsargjoslu likumā noteiktajiem aprobežojumiem saskaņā ar Zasas pagasta teritoriālpilnvarotāja noteikta Zasas parka aizsargjosla .Būves atļauts izvietot šajā joslā , katrā atsevišķā gadījumā to pamatojot ar piekrastes ainavas analīzi.
- (3) Ūdenstīpju un ūdensteču aizsargjoslās nav atļauta automašīnu novietošana, izņemot šim nolūkam speciāli ierīkotās vietās.
- (4) Aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekļi -Zasas luterāņu baznīcu precizēta pilnvērtīgākas Zasas ciema teritorijas attīstības izmantošanas nolūkā

4.31. AUGSNES VIRSKĀRTAS UN KOKU SAGLABĀŠANA

- (1) Izvietojot jebkādu atļauto izmantošanu, zemesgabalā maksimāli jā saglabā augsnes virskārta un reljefs, kā arī esošie koki saskaņā ar LBN 100, 5.12.punktu.
- (2) Augsnes virskārta pēc būvniecības pabeigšanas jāatjauno.
- (3) Mazvērtīgu koku izciršana, to vietā paredzot jaunus stādījumus, projektēšanas gaitā jāakceptē pagasta pašvaldībā un, uzsākot būvniecību, jāsaņem ciršanas atļauja koku un citu vērtīgu stādījumu nociršanai

4.32. DERĪGIE IZRAKTEŅI

- (1) Jebkāda projektēšana un būvniecība teritorijās, zem kurām ir derīgie izrakteņi, saskaņojama ar Valsts uzraudzības iestādēm likumā Par zemes dzīlēm un citos LR tiesību aktos noteiktā kārtībā (LBN 100, 10.2.p.).
- (2) Kārtību, kādā tiek izsniegtas zemes dziļu izmantošanas licences un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas, nosaka LR MK Zemes dziļu izmantošanas noteikumi Nr.239.
- (3) Licences izsniedz Valsts ģeoloģijas dienesta Licencēšanas nodaļa (MKN 239, 3.p.).
- (4) Atļaujas izsniedz pagasta pašvaldība Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas noteikto derīgā izrakteņa ieguves kvotu ietvaros (MKN 239, 4.p.).

Valsts ģeoloģijas dienesta Licencēšanas nodaļa izsniedz licences uz pieprasījuma pamata atsevišķo ūdensapgādes urbumu (dziļāk nekā 20 m) ierīkošanai (izpētei) un pazemes ūdeņu ieguvei individuāliem lietotājiem personiskajām vajadzībām. Reģionālā vides pārvalde izsniedz ūdens lietošanas atļauju, pamatojoties uz ūdensapgādes urbuma pasi (MKN 239,13.5.p.).

5. nodaļa. PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU UN VELOSIPĒDU NOVIETOŠANAI

5.1. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS AUTOMAŠĪNU NOVIETOŠANAI

(1) **Apbūves noteikumu** prasības automašīnu novietošanai neattiecas ne uz vienu šo noteikumu pieņemšanas dienā esošu būvi līdz brīdim, kad tās platība tiek palielināta, vai grozīta izmantošana, vai pieaug nodarbināto skaits, dzīvokļu skaits, vietu skaits, vai kāds cits raksturojošs lielums, kas prasītu palielināt automašīnu novietošanai nepieciešamo laukumu. Tad šāds laukums ir jānodrošina līdz minētajām izmaiņām atbilstošam lielumam.

(2) Nepieciešamo automašīnu novietņu (autostāvvietu) skaitu nosaka, rēķinot vienu autostāvvietu uz katrām 100 m² stāvu platības.

(3) Atsevišķos objektos autostāvvietu skaitu nosaka, ievērojot šādus autostāvvietu skaita vietējos normatīvus:

- a) tirdzniecības objektos uz 10 m² tirdzniecības zāles un izstāžu platības – 1
- b) restorānos, kafejnīcās uz 100 vietām – 15
- c) sporta būvēs uz 20 skatītāju vietām – 1
- d) kultūras iestādēs uz 100 skatītāju vietām vai uz vienlaikus 100 apmeklētājiem – 15
- e) objektiem atklāto telpu izbūves teritorijās uz vienlaikus 100 apmeklētājiem:
 - pludmalēs un atpūtas zonās 20
 - parkos 10
 - īslaicīgas atpūtas objektos 15
- f) tirgos uz 2 tirdzniecības vietām – 1

Nepieciešamo autostāvvietu skaitu un to izvietojumu objektiem rūpniecības objektu un tehniskās apbūves teritorijās (RR, RT) pamato ar detālo plānojumu.

Pēc šo noteikumu spēkā stāšanās ar labiekārtotām autostāvvietām trīs gadu (3) laikā jānodrošina patreiz darbojošies uzņēmumi, sabiedriskās iestādes un rekreācijas objekti.

5.2. NOTEIKUMI AUTOSTĀVVIETĀM

(1) Ar autostāvvietām jānodrošina tajā brīdī, kad būve ir pabeigta vai paplašināta.

(2) Autostāvvietas jāizvieto uz tā paša zemesgabala vai tajā pašā būvē, kuras izmantošanai stāvvietas nepieciešamas, izņemot gadījumus, ja **Apbūves noteikumos** noteikts citādi. Ietverot autostāvvietas citās būvēs, jāievēro Latvijas būvnormatīvi attiecīgo būvju projektēšanai.

(3) Ja būve vai zemesgabals ietver vairāk nekā vienu izmantošanu un katrai izmantošanai noteikts savs autostāvvietu normatīvs, tad nepieciešamo automašīnu autostāvvietu skaitu nosaka katrai izmantošanai atsevišķi un skaitu summē.

(4) Autostāvvietas vienai izmantošanai nedrīkst uzskatīt par autostāvvietām jebkādai citai izmantošanai, izņemot, ja kādai no izmantošanām nepieciešams liels skaits īslaicīgas lietošanas autostāvvietu un lietošanas laiku iespējams savietot.

(5) Zemes platība vienas automašīnas izvietošanai virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 25 m² (LBN 100, 7.35.p.).

(6) Zemes platība viena pasažieru autobusa izvietošanai virszemes atklātā autostāvvietā jāpieņem 75 m².

(7) Iežogotām autostāvvietām ar ietīpību līdz 100 vietām pirms vārtiem jānodrošina 6,0 m plats priekšlaukums, bet ar lielāku ietīpību – 12 m plats priekšlaukums.

(8) Zaļie stādījumi iežogotās autostāvvietās jākopj gan iekšpus, gan ārpus iežogojuma zemesgabala robežās.

5.3. NOTEIKUMI GARĀŽĀM

Atkarībā no stāvu skaita jāpieņem šādi zemes platības rādītāji, m² uz vienu vieglo automašīnu (LBN 100, 7.35.p.):

- viestāvu 30,
- divstāvu 20,

5.4. AUTOSTĀVVIETU UN GARĀŽU PIEBRAUCAMIE CEĻI

(1) Autostāvvietu un garāžu piebraucamajiem ceļiem jābūt vismaz 3,0 m platiem (katrai joslai), izņemot gadījumus, ja **Apbūves noteikumos** noteikts citādi.

(2) Attālums no iebrauktuves garāžā vai izbrauktuves no tās jāpieņem ne mazāks par (LBN 100, 7.36.p.):

- 50 m no krustojuma ar maģistrāli,
- 20 m no krustojuma ar vietējās nozīmes ielu,
- 30 m no sabiedriskā pasažieru transporta pieturvietas.

5.5. PRASĪBAS VELOSIPĒDU NOVIETOŠANAI

Tiem zemesgabalu īpašniekiem, kuriem ciemos (blīvi apdzīvotās vietās) uz zemesgabala ir izvietots mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts, darījumu iestāde, pārvaldes iestāde, izglītības iestāde, pirmsskolas bērnu iestāde, ārstniecības iestāde, sociālās aprūpes iestāde, kultūras iestāde, zinātnes iestāde, nevalstiskas organizācijas iestāde, reliģiska iestāde, autoosta, sporta un atpūtas objekts vai daudzstāvu daudzdzīvokļu nams, jānodrošina, lai pie katras ieejas šādā iestādē būtu nodrošināta iespēja novietot velosipēdus.

6. nodaļa.

ATSEVIŠĶU IZBŪVES TERITORIJU IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

6.1. SAVRUPMĀJU DZĪVOJAMĀS APBŪVES ZONA

6.1.1. Definīcija

Apbūves noteikumos savrupmāju dzīvojamās apbūves zona (DzS) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir savrupmāju (vienas ģimenes vai divu ģimeņu dzīvojamo māju) vai dvīņu māju (divu bloķētu vienas ģimenes dzīvojamo māju) apbūve, kur katra no tām izmantojama vienīgi kā vienas vai vairāku kopā dzīvojošu ģimeņu mājoklis.

6.1.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta savrupmāju dzīvojamajai apbūvei (DzS), ir:

- savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- atsevišķā zemesgabalā, ja to pamato ar detālo plānojumu, – vietējas nozīmes:
 - ārstniecības iestāde,
 - sociālās aprūpes iestāde,
- - pirmsskolas bērnu iestāde,
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - sporta un atpūtas objekts,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība:
savrupmajai – 2500 m²,
katrai no dvīņu mājām – 1200 m²,
ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte:

No jauna veidojama zemesgabala (parceles) minimālā fronte nedrīkst būt mazāka par 15 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Apbūves maksimālais augstums

(1) Nevienā mājas punktā ēkas maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt pusi no attāluma starp šī punkta projekciju uz zemes un ielas ass līniju un pusotra attāluma starp šī punkta projekciju uz zemes un robežu ar kaimiņu zemesgabalu (LBN 209, 3.1.2.p.).

(2) Ja ēka izvietota mazākā attālumā kā 3,0 m no kaimiņu zemesgabala robežas, tad tās jumta jebkura punkta augstums šajā zonā nedrīkst pārsniegt 4,5 m (sk.pielikumā shēmu). Šo augstumu drīkst palielināt ar kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, norādot augstumu, kādam viņš piekrīt. Tādā gadījumā to jāieraksta Zemesgrāmatā.

e) Zemesgabala maksimālais apbūves blīvums

Savrupmāju un dvīņu māju apbūvē zemesgabala maksimālais kopējais apbūves laukums nedrīkst pārsniegt 30% no zemesgabala platības (LBN 209, 3.1.3.p.).

f) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

(1) Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus vai, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi.

(2) Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m, izņemot iedibinātas būvlaides gadījumus.

g) Sānpagalma minimālais platums

(1) Sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 3,0 m (LBN 209, 3.1.1.p.), ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

(2) Ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, kā arī ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, ar sānu, aizmugures vai abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, iekšējā sānpagalma minimālo platumu, kā arī attālumu līdz aizmugures robežai drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš vai kaimiņi atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

(3) Ārējā sānpagalma minimālais platums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.

h) Aizmugures pagalma minimālais dziļums

(1) Aizmugures pagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

(2) Ja tiek ievērotas ugunsdrošības un sanitārās normas, kā arī ēku un zemesgabalu insolācijas prasības, ar aizmugures kaimiņu zemesgabala īpašnieka rakstisku piekrišanu, ko viņš apliecina ar parakstu uz zemesgabala plānojuma lapas, aizmugures pagalma minimālo dziļumu drīkst samazināt vai būvēt uz robežas ar noteikumu, ka attālumam no dzīvojamo telpu logiem līdz saimniecības ēkām kaimiņu zemesgabalos jābūt ne mazākam par 6,0 m (LBN 100, 3.4.p.). Ja kaimiņš atļauj būvēt uz sava zemesgabala robežas, to jāieraksta Zemesgrāmatā.

i) Būvju izvietošana pie kaimiņu zemesgabala robežas

(1) Ja būve izvietota tieši pie kaimiņa zemesgabala robežas, tad būves sienai, kas atrodas uz robežas, jābūt veidotai kā ugunsdrošajai sienai ar iespēju kaimiņam piebūvēt pie tās savu būvi (LBN 209, 3.1.2.p.).

(2) Pret zemesgabala sānu vai aizmugures robežu pavērsta dzīvojamās mājas fasāde, kurā ir logi, nedrīkst atrasties tuvāk par 4,0 m no attiecīgās robežas.

j) Autostāvvietu izvietojums

Visas autostāvvietas jāizvieto zemesgabalā uz piebraucamā ceļa (priekšpagalmā), kā arī sānu vai aizmugures pagalmā ar noteikumu, ka:

autostāvvietu platība priekšpagalmā (uz piebraucamā ceļa) nepārsniedz 25% no priekšpagalma platības;

piebraucamā ceļa platums nepārsniedz 5,0 m.

k) Laivu, ceļojuma treileru un kravas automašīnu atklāta novietošana

(1) Laivu, ceļojuma treileru vai kravas automašīnu atklāta novietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā, izņemot uz piebraucamā ceļa.

(2) Nav atļauta traktoru, kā arī kravas automašīnu atklāta novietošana, ja kravas automašīnas svars pārsniedz 2,5 tonnas.

l) Komposta vietu izvietojums

- (1) Komposta vietu izvietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā.
 - (2) Komposta vietu izvietošana nav atļauta tuvāk par 1,5 m no kaimiņu zemesgabala robežas.
 - (3) Ar sānu, aizmugures vai, ja nepieciešams, abu kaimiņu zemesgabalu īpašnieku rakstisku piekrišanu, ko viņi apliecina ar parakstiem uz zemesgabala plānojuma lapas, šo attālumu drīkst samazināt vai izvietot komposta vietu uz zemesgabala robežas.
- m)

Žogi

Apbūvētiem zemesgabaliem jābūt iežogotiem, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

Apbūvējot vienu zemesgabalu ar vairākām dzīvojamajām mājām, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

6.1.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Dzīvoklis

Papildus 6.1.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā ēkā vai ar to jāsaskaras, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

b) Sporta būve

Papildus 6.1.2.punkta noteikumiem, sporta būvi nedrīkst:

ierīkot starp ielas sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslas robežu un būvlaidi (priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā);

6.1.4.Izņēmumi

6.1.5.Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.2. MAZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES ZONA (DzM)

6.2.1. Definīcija

Apbūves noteikumos mazstāvu dzīvojamās apbūves zona (DzM) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir mazstāvu daudzdzīvokļu namu un rindu māju dzīvojamā apbūve ar īres vai privātiem dzīvokļiem.

6.2.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta mazstāvu dzīvojamajai apbūvei (DzM), ir:

- mazstāvu daudzdzīvokļu nams,
- rindu māja,
- savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- pirmsskolas bērnu iestāde,
- atsevišķā zemesgabalā pie maģistrālām ielām vai mazstāvu daudzdzīvokļu nama pirmajā stāvā – vietējas nozīmes:
 - darījumu iestāde,
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - sporta un atpūtas objekts,
- atsevišķā zemesgabalā, ja to pamato ar detālo plānojumu:
 - darījumu iestāde,
 - mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
 - sporta un atpūtas objekts,
- zemesgabalos pie valsts autoceļiem, ja to pamato ar detālo plānojumu:
 - pārvaldes iestāde,
 - degvielas uzpildes stacija,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība:

mazstāvu daudzdzīvokļu namam – 1000 m²,

rindu mājas sekcijai – 300 m²,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte:

rindu mājām – 7,5 m,

visos pārējos gadījumos – 15 m,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Apbūves maksimālais augstums

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 12 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

e) Maksimālais stāvu skaits: 3, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

f) Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte

Zemesgabala maksimālā apbūves intensitāte nedrīkst pārsniegt 60%.

g) Zemesgabala minimālā brīvā teritorija

Zemesgabala minimālā brīvā teritorija nedrīkst būt mazāka par 40%, pirmsskolas bērnu iestādei – ne mazāka par šīs iestādes stāvu platību.

h) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

(1) Dzīvojamās ēkas ar dzīvokļiem pirmajā stāvā jānovieto, atkāpjoties no ielas sarkanās līnijas (LBN 100, 3.6.p.) ne mazāk par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus vai, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi.

(2) Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.

(3) Priekšpagalma dziļums no jauna būvējamām pirmsskolas bērnu iestādēm nedrīkst būt mazāks par 25 m (LBN 100, 2.tabula).

i) Attālums starp dzīvojamajām mājām

Attālums starp 2-3 stāvu dzīvojamajām mājām, izvietojot tās ar garākajām fasādēm vienu pretī otrai, jāpieņem ne mazāks par 15 m. Izvietojot pretī vienas ēkas garākajai fasādei otras ēkas gala fasādi ar dzīvojamo istabu logiem, attālums starp tām jāpieņem ne mazāks par 10 m. Ja tiek nodrošināta istabu nepārskatāmība no ēku logiem un ievērotas insolācijas un apgaismojuma normas, minētos attālumus drīkst samazināt (LBN 100, 3.4.p.).

j) Noteikumi savrupmājām un dvīņu mājām

Ierīkojot savrupmājas vai dvīņu mājas, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.1.apakšnodeļas attiecīgie noteikumi atbilstoši atļautajai izmantošanai.

k) Citi noteikumi

(1) Jāievēro šādi attālumi no dzīvojamo māju logiem līdz attiecīgajai teritorijai:

- bērnu rotaļām – 12 m,
- pieaugušo iedzīvotāju atpūtai – 10 m,
- fizikultūras nodarbībām – 10-40 m
- (atkarībā no trokšņu līmeņa un nodarbību veida),
- saimnieciskiem mērķiem – 20 m,
- suņu pastaigai – 40 m,
- autostāvvietām – pēc LBN 100, 6.tabulas.

(2) Attālums no atkritumu konteineru novietnes līdz laukumiem fizikultūras nodarbībām, bērnu rotaļām un pieaugušo iedzīvotāju atpūtai jāpieņem ne mazāks par 20 m, bet no saimnieciskiem mērķiem paredzētās teritorijas līdz visattālākajai ieejai dzīvojamā ēkā ne lielāks par 100 m.

(LBN 100, 3.5.p.)

6.2.3. PALĪGIZMANTOŠANU NOTEIKUMI

a) Dzīvoklis

Papildus 6.2.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā ēkā vai ar to jāsaskaras, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja. Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

b) Sporta būve

Papildus 6.2.2.punkta noteikumiem, sporta būvi nedrīkst ierīkot starp ielas sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslas robežu un būvlaidi (priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā);

6.2.4. Izņēmumi

6.2.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.3. PARKA APBŪVES ZONA

6.3.1. Definīcija

Apbūves noteikumos parka apbūves zona (SaP) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir esošo ēku saglabāšana un renovācija

6.3.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts izmantot būves parka apbūves zonu, paredzēti parkā esošās apbūves saglabāšana vai renovācijai (SaP), ir:

- skola,
- pasts,
- dzīvojamā māja,
- vai , ja to funkcijas maiņu pamato ar detālo plānojumu – vietējas nozīmes:
 - ārstniecības iestāde,
 - sociālās aprūpes iestāde,
 - pirmsskolas bērnu iestāde,
- atpūtas objekts,
- saimniecības ēka,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Autostāvvietu izvietojums

Visas nepieciešamās autostāvvietas jāizvieto ārpus Zasas parka , izņemot automašīnas , kurām ir izsniegta pagasta padomes atļauja, to novietošanai;

c) Žogi

Apbūvētus zemesgabalus nedrīkst iežogot, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Zemesgabalu sadalīšana nav atļauta.

6.3.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Dzīvoklis

Papildus 6.4.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā būvē, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

6.3.4. IZŅĒMUMI

6.3.5. PAPILDINĀJUMI (NOTEIKUMU DETALIZĀCIJA)

6.4. JAUKTA DZĪVOJAMĀS UN DARĪJUMU IESTĀŽU APBŪVES ZONA

6.4.1. Definīcija

Apbūves noteikumos jaukta dzīvojamās un darījumu iestāžu apbūves zona (JC) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir dzīvojamā apbūve un apbūve, kas kalpo sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem un ietver arī valsts, pašvaldības, reliģisku,

izglītības, labklājības, labdarības vai citu līdzīgu nekomerciālu izmantošanu, kā arī darījumu iestādes un mazumtirdzniecības un pakalpojumu objektus.

6.4.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta jauktai dzīvojamai un darījumu iestāžu apbūvei (JC), ir:

- mazstāvu daudzdzīvokļu nams,
- rindu māja,
- savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- dvīņu māja (divas bloķētas ģimenes dzīvojamās mājas),
- pārvaldes iestāde,
- izglītības iestāde,
- pirmsskolas bērnu iestāde,
- ārstniecības iestāde,
- sociālās aprūpes iestāde,
- kultūras iestāde,
- zinātnes iestāde,
- nevalstiskas organizācijas iestāde,
- reliģiska iestāde,
- sporta un atpūtas objekts,
- darījumu iestāde,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- saimniecības ēka,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 1000 m²,
ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte: 15 m,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

(1) Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 3,0 m, izņemot iedibinātas būvlandes gadījumus vai, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi.

(2) Priekšpagalma minimālais dziļums pie maģistrālās ielas vai pagasta ceļa nedrīkst būt mazāks par 6,0 m.

(3) Priekšpagalma dziļums no jauna būvējamām pirmsskolas bērnu iestādēm un izglītības iestādēm nedrīkst būt mazāks par 25 m (LBN 100, 2.tabula).

e) Apbūves maksimālais augstums

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 12 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

f) Maksimālais stāvu skaits: 3,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

g) Noteikumi mazstāvu daudzdzīvokļu namiem, rindu mājām, dvīņu mājām un savrupmājām

Ierīkojot mazstāvu daudzdzīvokļu namus, rindu mājas, dvīņu mājas vai savrupmājas, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.1., 6.2. apakšnodaļas attiecīgie noteikumi atbilstoši atļautajai izmantošanai.

6.4.3. Palīgizmantošanu noteikumi

Dzīvoklis

Papildus 6.5.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā ēkā vai ar to jāsaskaras, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

6.4.4. Izņēmumi

6.4.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.5. JAUKTA RAŽOŠANAS UN DARĪJUMU IESTĀŽU APBŪVES ZONA

6.5.1. Definīcija

Apbūves noteikumos jaukta ražošanas un darījumu iestāžu apbūves zona (JR) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir ekoloģiski tīra ražošana, kā arī dažāda rakstura darījumu iestādes. Pieļaujama dzīvojamās apbūves izvietošana, to pamatojot ar detālo plānojumu.

6.5.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta jauktai darījumu iestāžu un rūpniecības objektu apbūvei (JR), ir:

- vieglās rūpniecības uzņēmums,
- kravu stacija,
- noliktava,
- sabiedriskā garāža,
- tehniskās apkopes stacija,
- auto tirdzniecības iestāde,
- inženierkomunikāciju objekts,
- pārvaldes iestāde,
- zinātnes iestāde,
- darījumu iestāde,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- degvielas uzpildes stacija,
- sporta un atpūtas objekts,
- atsevišķā zemesgabalā, ja to pamato ar detālo plānojumu:
 - mazstāvu daudzdzīvokļu nams,
 - savrupmāja (vienas vai divu ģimeņu dzīvojamā māja),
- saimniecības ēka,
- atklāta uzglabāšana,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts kā palīgizmantošana,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 1000 m²,
ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte: 15 m,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Apbūves maksimālais augstums

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 15 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

e) Attālums no tehniskās apkopes stacijas

Attālums no tehniskās apkopes stacijas līdz dzīvojamām un sabiedriskām ēkām, kā arī līdz izglītības iestādes, pirmsskolas bērnu iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabalam jāpieņem ne mazāks par LBN 100, 6.tabulā norādīto (LBN 100, 7.38.p.).

6.5.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Dzīvoklis

Papildus 6.6.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā būvē vai ar to jāsaskaras.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

b) Atklāta uzglabāšana

Papildus 6.6.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana:

- nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā izņemot, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi;
- jānožogo ar nepārtrauktu un 30 % caurredzamu, vai necaurredzamu žogu.

6.6.4. Izņēmumi

6.6.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.6. RAŽOŠANAS OBJEKTU APBŪVES ZONA

6.6.1. Definīcija

Apbūves noteikumos rūpniecības objektu apbūves zona (RR) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir rūpniecības, transporta un noliktavu uzņēmumi un iestādes, arī tādi, kam ir noteiktas sanitārās vai citas aizsargjoslas vai īpašas prasības transportam.

6.6.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta rūpniecības objektu apbūvei (RR), ir:

- vispārīgās rūpniecības uzņēmums,
- vieglās rūpniecības uzņēmums,
- kravu stacija,
- noliktava,
- ferma,
- lopkautuve,
- veterinārā iestāde,
- degvielas uzpildes stacija,
- sabiedriskā garāža,
- tehniskās apkopes stacija,
- auto tirdzniecības iestāde,
- inženierkomunikāciju objekts
- saimniecības ēka,
- atklāta uzglabāšana,
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 1200 m²,
ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte: 30 m,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Apbūves maksimālais augstums

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 15 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

e) Attālums no tehniskās apkopes stacijas

Attālums no tehniskās apkopes stacijas līdz dzīvojamajām un sabiedriskajām ēkām, kā arī līdz izglītības iestādes, pirmsskolas bērnu iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabalam jāpieņem ne mazāks par LBN 100, 6.tabulā norādīto (LBN 100, 7.38.p.).

6.6.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Atklāta uzglabāšana

Papildus 6.7.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana:

- nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā izņemot, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi;
- jānožogo ar nepārtrauktu un 30% caurredzamības , vai necaurredzamu žogu.

b) Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts

Papildus 6.7.2.punkta noteikumiem, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts jānovieto galvenās ēkas iekšpusē.

6.6.4. Izņēmumi

6.6.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.7. TEHNISKĀS APBŪVES ZONA

6.7.1. Definīcija

Apbūves noteikumos tehniskās apbūves zona (RT) nozīmē izbūves teritoriju, kurā galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir valsts un pagasta inženierkomunikāciju objekti, kā arī transporta un noliktavu uzņēmumi un iestādes.

6.7.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta tehniskajai apbūvei (RT), ir:

- inženierkomunikāciju objekts,
- kravu stacija,
- noliktava,
- sabiedriskā garāža,
- tehniskās apkopes stacija,
- saimniecības ēka,
- atklāta uzglabāšana,

- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts kā palīgizmantošana, dzīvoklis kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platība: 1200 m²,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

c) Zemesgabala (parceles) minimālā fronte: 30 m,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Apbūves maksimālais augstums

Apbūves maksimālais augstums nedrīkst pārsniegt 12 m, ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

e) Attālums no tehniskās apkopes stacijas

Attālums no tehniskās apkopes stacijas līdz dzīvojamām un sabiedriskām ēkām, kā arī līdz izglītības iestādes, pirmsskolas bērnu iestādes, ārstniecības iestādes (ar stacionāru) zemesgabalam jāpieņem ne mazāks par LBN 100, 6.tabulā norādīto (LBN 100, 7.38.p.).

6.7.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Atklāta uzglabāšana

Papildus 6.8.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana:

nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā izņemot, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi; jānožogo ar nepārtrauktu un necaurredzamu žogu.

b) Mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts

Papildus 6.8.2.punkta noteikumiem, mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts jānovieto galvenās ēkas iekšpusē.

c) Dzīvoklis

Papildus 6.8.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā būvē vai ar to jāsaskaras.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

6.7.4. Izņēmumi

6.7.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.8. LĪNIJBŪVJU IZBŪVES TERITORIJAS

6.8.1. Definīcijas

Apbūves noteikumos līnijbūvju izbūves teritorijas (L) nozīmē izbūves teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir autotransporta, gājēju un velosipēdistu satiksme, kā arī maģistrālo inženierkomunikāciju izvietošana.

6.8.2. VISPĀRĪGIE IZMANTOŠANAS NOTEIKUMI

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes līnijbūvju izbūves teritorijās, ir:

- valsts autoceļš,
- pagasta ceļš,
- maģistrālā iela,
- vietējās nozīmes iela,

- laukums,
- atklāta autostāvvietā,
- lidlauks,
- degvielas uzpildes stacija, izvietojumu akceptējot LR SM Autoceļu direkcijas rajona nodaļā,
- pagasta grāvis,
- maģistrālā inženierkomunikācija,
- pagaidu būve kā palīgizmantošana.

b) Ceļu klasifikācija

Pēc to nozīmes ceļi iedalāmi:

- valsts autoceļos;
- pašvaldību ceļos;
- uzņēmumu² ceļi;
- māju ceļi³.

(1) Valsts autoceļi:

- galvenie valsts autoceļi⁴,
- 1. šķiras valsts autoceļi⁵,
- 2. šķiras valsts autoceļi⁶.

(Likums par autoceļiem, 3.pants)

(2) Pagasta ceļi:

- Savienojošie ceļi
- Pievedceļi

(3) Ielas:

- Maģistrālās ielas.
- Vietējās nozīmes ielas

(4) Vietējās nozīmes iela ietver:

- dzīvojamo ielu – gājēju un transporta (izņemot kravas un sabiedrisko pasažieru transportu) kustībai dzīvojamās apbūves teritorijās un saistībai ar maģistrālajām ielām;
- kravas transporta ielu – galvenokārt kravas un vieglo automašīnu transporta kustībai rūpniecības teritorijās un saistībai ar maģistrālajām ielām;
- gājēju ielu un ceļu (gatvi) – gājēju sakariem ar darba un atpūtas vietām, apkalpes iestādēm un uzņēmumiem un sabiedriskā transporta pieturām;
- parka ceļu – gājēju un ierobežotai automašīnu kustībai parkos;
- piebrauktuvi – automašīnu piebraukšanai dzīvojamajām un publiskajām ēkām, to grupām un citiem objektiem izbūves teritoriju iekšienē;

² lauksaimniecības, mežsaimniecības, energosaimniecības u.c. uzņēmumu ceļi

³ māju ceļš nesavieno citus augstāka līmeņa ceļus

⁴ savieno Latvijas Republikas ceļu tīklu ar citu valstu ceļu tīklu un Latvijas Republikas galvaspilsētu - ar rajonu administratīvajiem centriem

⁵ savieno savā starpā rajonu administratīvos centrus un citus republikas nozīmes administratīvos, saimnieciskos un kultūras centrus ar rajonu administratīvajiem centriem vai ar valsts autoceļiem;

⁶ pārējie valsts autoceļi, kuri noteikti saskaņā ar Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas un pašvaldību iestāžu vienošanos.

- velociņu – braukšanai ar velosipēdu pa trasi, kur nav cita veida transporta līdzekļu kustības.

c) Ceļu un ielu šķērsprofils

(1) Apbūves noteikumos doti orientējoši ielu šķērsprofili un ceļu zemes nodalījuma joslas platumi, kas jādetalizē ar detālo plānojumu.

(2) Minimālais ceļu zemes nodalījuma joslas platums atkarībā no ceļa tehniskās kategorijas:

I tehniskās kategorijas ceļiem –	50 m
II tehniskās kategorijas ceļiem –	31 m,
III tehniskās kategorijas ceļiem –	27 m,
IV tehniskās kategorijas ceļiem –	22 m,
V tehniskās kategorijas ceļiem –	19 m.

(CL, 27.p)

(3) Pagastu, uzņēmumu un māju ceļiem zemes nodalījuma josla ir ceļa zemes klātnes platumā (CL, 27.p).

(4) Izstrādājot detālos plānojumus un būvprojektus, par pamatu jāņem šādi pagasta ceļu zemes nodalījuma joslu platumi:

- savienojošiem ceļiem: 15,5 m,
- pievedceļiem no 12,5 m līdz 14,5 m,

(5) Izstrādājot detālos plānojumus un būvprojektus, par pamatu jāņem šādi attālumi starp ielu sarkanajām līnijām:

- maģistrālajām ielām: esošajai –19 m⁷, perspektīvajām -15m. *Ja maģistrālās ielas vienlaicīgi ir valsts autoceļi, attālums tiek noteikts ceļu zemes nodalījuma joslas platumā atbilstoši ceļa tehniskai kategorijai*
- vietējās nozīmes ielām –12 m (piebrauktuvēm – 9 m),

d) Ielu aprēķina parametri

Ielu aprēķina parametri jāpieņem pēc LBN 100, 4. tabulas, kā arī ievērojot transporta būvju būvnormatīvu prasības (LBN 100, 7.19.p.).

e) Strupceļš

Ja iela veido strupceļu, tad brauktuves galā jāveido autotransporta apgriešanās laukums ar iekšējo diametru ne mazāku kā 16 m un ne mazāku kā 30 m, ja jāierīko apgriešanās laukums sabiedriskajam pasažieru transportam. Apgriešanās laukumi nav izmantojami autostāvvietām (LBN 100, 7.21.p.).

f) Veloceliņi

(1) Veloceliņi drīkst būt ar vienvirziena un divvirziena kustību ar ne mazāk par 0,5 m platām drošības joslām sānos. Šauros apstākļos drošības joslu vietā pieļaujams ierīkot 0,75 m augstas norobežojošas barjeras.

⁷ maģistrālā iela vienlaicīgi ir valsts 5. tehniskās kategorijas autoceļš Zasa – Vandāni

(2) Pieļaujams ierīkot velosipēdu joslas ielu un ceļu brauktuvju malās, atdalot tās ar dubultlīnijas marķējumu. Joslas platumam jābūt ne mazākam par 1,2 m transporta plūsmas kustības virzienā un ne mazākam par 1,5 m – pretējā virzienā. Joslas platumam, ko ierīko gar ietvi, jābūt ne mazākam par 1,0 m.

(LBN 100, 7.22.p.)

g) Brauktuvju noapaļojumu rādiusi

(1) Ielu un ceļu brauktuvju noapaļojumu rādiusi krustojumos un pieslēgumos ar regulējamās kustības autoceļiem un maģistrālēm jāpieņem ne mazāki par 8,0 m, bet transporta laukumos – ne mazāki par 12 m.

(2) Rekonstrukcijas apstākļos un vietējās nozīmes ielu krustojumos un pieslēgumos pieļaujams samazināt minētos lielumus attiecīgi līdz 5,0 un 8,0 m.

(3) Ja brauktuve nav norobežota ar apmales akmeņiem, pagriezienos brauktuves platums abās pusēs jāpaplašina par 2,0 m.

(LBN 100, 7.23.p.)

h) Inženierkomunikācijas zem ielu brauktuvēm

Ja paredzēts rekonstruēt ielas, zem kuru brauktuvēm izvietotas pazemes inženierkomunikācijas, un ierīkot kapitālu ielas segumu, tad vienlaicīgi jāparedz šo komunikāciju pārlikšana zem ietvēm un sadalošām joslām. Esošo komunikāciju saglabāšana, kā arī jaunu komunikāciju izvietošana kanālos un tuneļos zem brauktuvēm, pieļaujama, ja tas ir attiecīgi pamatots. Esošajās ielās, kurām nav sadalošo joslu, pieļaujama jaunu inženierkomunikāciju izvietošana zem brauktuvēm ar nosacījumu, ka tās izvietotas tunelī vai kanālā. Gāzes vadu izvietošana zem ielu brauktuvēm pieļaujama tikai tad, ja tas nepieciešams tehnisku grūtību dēļ (LBN 100, 8.21.p.).

i) Prasības ielu, ietvju un grāvju ierīkošanai un uzturēšanai

(1) Pagasta dienestiem jāierīko un jāremontē ielas un laukumi to sarkanajās līnijās, pagasta ceļi zemes nodalījuma joslas platumā, kā arī lietus ūdens novadīšanas sistēma, arī pagasta grāvji un caurtekas zem ielām un pagasta ceļiem.

(2) Pagasta dienestiem jāuztur kārtībā ielu, laukumu un pagasta ceļu brauktuves, kā arī caurtekas zem ielām un pagasta ceļiem.

(3) Zemesgabala īpašniekam jāuztur kārtībā ietves, ietvju pārbrauktuves un pagasta grāvjus gar zemesgabala ielas robežu, kā arī pagasta grāvjus sava zemesgabala robežās, atbilstoši pagasta padomes izdotiem noteikumiem.

(4) Pagasta dienestiem ir tiesības pārbūvēt grāvjus saskaņā ar detālo plānojumu, kā arī tos tīrīt privāto zemesgabalu robežās, par to savlaicīgi informējot zemesgabalu īpašniekus.

(5) Ūdens caurvadīšanai un novadīšanai zemesgabalu īpašnieki ar pagasta padomes atļauju drīkst sava zemesgabala robežās grozīt grāvju virzienus, kā arī ierīkot caurules saskaņā ar pagasta padomes izdotiem tehniskajiem noteikumiem.

(6) Ietvju platumam jāatbilst LBN 100, 4.tabulas prasībām.

(7) Ietvju augstumam pie ielas braucamās daļas jābūt 15 cm.

(8) Ielu pārejās jāveido uzbrauktuves uz ietves bērnus un invalīdu ratiņiem ar ielas apmales vertikālo daļu ne augstāku par 2,5 cm.

(9) Ja, izdarot būvdarbus, nepieciešama ielas vai pagasta ceļa slēgšana, jāsaņem pagasta pašvaldības atļauja.

(10) Valsts autoceļi tiek būvēti, remontēti un uzturēti par valsts līdzekļiem (ACL 12.p.). Valsts dienestiem jāierīko, jāremontē un jāuztur kārtībā arī caurtekas zem valsts autoceļiem.

(11) Valsts autoceļu zemes nodalījuma joslas zemes ir valsts ceļu dienesta lietojumā. Šajā ceļu zemes nodalījuma joslā ir aizliegts veikt jebkādas darbus bez valsts ceļu dienesta atļaujas (ACL, 27.p.).

j) Klātne (segums)

Pagasta ciemu ceļu un ielu, kā arī laukumu, atklātu autostāvvietu un ietvju, klātnēm jābūt ar cietu segumu.

6.8.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Pagaidu būve:

kas plānota, izmantota vai nodomāta uz noteiktu vai nenoteiktu laiku, t.i., tai ir pagaidu statuss (piemēram, kioski, paviljoni, nojumes, sabiedriskā transporta pieturvietas u.c.), kuras būvkonstrukcijas atbilst pagaidu statusam, kas jānojauc līdz ar pagaidu statusa izbeigšanos un netiek kompensēta, kuras izvietojumu akceptē LR SM Autoceļu rajona nodaļa un rajona galvenais arhitekts.

b) Ielu tirdzniecība

Ielu tirdzniecība atļauta tikai attiecīgi šim nolūkam paredzētajās vietās pēc tirdzniecības atļaujas saņemšanas pagasta padomē.

6.8.4. Izņēmumi

6.8.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.9. ATKLĀTO TELPU IZBŪVES TERITORIJAS

6.9.1. Definīcija

Apbūves noteikumos **atklāto telpu izbūves teritorijas (Z)** nozīmē izbūves teritorijas, ko veido sabiedrībai pieejamas dabas un apzaļumotās teritorijas (arī kapsētas), atpūtas teritorijas, aizsargstādījumi, pludmales un ūdenskrātuves, kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana lielākā vai mazākā mērā, atkarībā no attiecīgās izbūves teritorijas daļas īpatnībām, ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, arī rekreāciju un vides aizsardzību.

6.9.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Darbības lauks

Atklāto telpu izbūves teritorijas (Z), ietver:

- **apstādījumu teritorijas (ZA)**, t.i., sabiedrībai pieejamas ar augiem apaudzētas un koptas sabiedrisko apstādījumu teritorijas, kur neiegūst produkciju, un kas ietver parku, dārzu un skvēru stādījumus, kā arī ar rekreāciju saistītas būves;
- **parku teritorijas (ZM)**, t.i., sabiedrībai pieejamas labiekārtotas mežu un citu zaļo stādījumu teritorijas, kas ietver mežus, parkus, dabas liegumus, aizsargstādījumus un kapsētas, kā arī ar attiecīgo izmantošanu saistītas būves, arī atpūtas objektus;
- **pludmales teritorijas (ZP)**, t.i., sabiedrībai pieejamu labiekārtotu ūdens baseina krasta sauszemes daļu starp ūdens līmeni un vietu, kur sākas vienlaidus dabiskā sauszemes veģetācija, kā arī ar rekreāciju saistītas būves;
- **ūdens baseinu teritorijas (ZŪ)**, t.i., sabiedrībai pieejamas teritorijas, kas ietver dabīgas vai mākslīgas ūdenstilpes (ezerus, dīķus u.c.) un ūdensteces (upes, kanālus, strautus u.c.), kuru izmantošana saistīta ar transportu, rekreāciju un virszemes ūdeņu noteci, kā arī būves, kas saistītas ar attiecīgā ūdens baseina izmantošanu (laivu piestātnes, peldētavas u.c.) un uzturēšanu (slūžas, dambji u.c.).

b) Atļautā izmantošana

(1) Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes atklāto telpu izbūves teritorijās (Z), var izrietēt tikai no šo teritoriju īpatnībām un ar tām saistīto izmantošanu nepieciešamības.

(2) Šo teritoriju atļautās izmantošanas un to noteikumus, atkarībā no ekoloģiskajiem apstākļiem, pamato ar attiecīgās teritorijas detālo plānojumu.

(3) Liegumu teritoriju izmantošanu un aizsardzību regulē vispārējie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī individuālie aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumi un aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plāns katram liegumam (sk. 8.nodaļu).

c) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

No jauna veidojamu zemesgabalu (parceļu) minimālā platības: 0,5 ha,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

d) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

Kapsētām priekšpagalma dziļums nedrīkst būt mazāks par 6,0 m (LBN 100, 2.tabula).

e) Maksimālais stāvu skaits: 2,

ja ar detālo plānojumu nav noteikts citādi.

f) Prasības gājēju celiņiem

(1) Celiņa platumam viena cilvēka kustības joslai jābūt 75 cm modulī un 150 cm celiņiem, kur paredzēta pārvietošanās ar invalīdu ratiņiem (LBN 100, 5.11.p.).

(2) Jaunu celiņu klātnei koplietošanas zaļo stādījumu teritorijā atļauti dažādi segumi.

g) Peldvietu iekārtošanas noteikumi

(1) Vispārīgās peldvietu iekārtošanas un higiēnas prasības, kuras peld sezonā jāievēro visās ūdenstilpēs un ūdenstecēs, kas MK 1997.gada 22.aprīļa noteikumos Nr.155 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" minētas kā peldvietu ūdeņi, nosaka MK 1998.gada 11.augusta noteikumi Nr.300 "Peldvietu iekārtošanas un higiēnas noteikumi".

(2) Par peldvietu iekārtošanu, ūdenstilpes un pludmales izmantošanas drošību, to uzturēšanu kārtībā un peldvietu higiēnas prasību ievērošanu ir atbildīga attiecīgās teritorijas pašvaldība vai, ja peldvieta atrodas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā vai valdījumā, – attiecīgais zemes īpašnieks vai lietotājs (MKN 300, 6.p.).

(3) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietu projektus saskaņo ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas reģionālajām vides pārvaldēm un ar Labklājības ministrijas teritoriālajiem vides veselības centriem (MKN 300, 8.p.).

(4) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) norāda konkrētās peldvietas atrašanās vietu, nosaka peldvietas robežas un tās izmantošanas nosacījumus un nodrošina attiecīgās informācijas pieejamību peldvietā. Peldvietu izvietojumu norāda teritorijas plānojumā (MKN 300, 9.p.).

(5) Peldvietās nav pieļaujama motorizēto ūdens transportlīdzekļu (ūdensmotociklu, kuteru,) atrašanās un izmantošana, izņemot glābšanas dienestu transportlīdzekļus, valsts un pašvaldību organizētajai kontrolei paredzētos transportlīdzekļus, kā arī aktīvajai atpūtai paredzētos transportlīdzekļus, kuri izmantojami šim nolūkam atvēlētajās vietās (MKN 300, 12.p.).

(6) Peldvietu norobežo ar bojām, lentēm vai negrimstošiem materiāliem. Peldvietas peldēšanās sektorā, kas paredzēts bērniem līdz 10 gadu vecumam, pamatni izveido ar nelielu slīpumu un maksimālo dziļumu, kas nepārsniedz 70 cm (MKN 300, 13.p.).

(7) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietās nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī, ja nepieciešams, glābšanas pasākumus (MKN 300, 14.p.).

(8) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) nodrošina peldvietu apgādi ar dzeramo ūdeni (MKN 300, 15.p.).

(9) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) nodrošina peldvietas ar ģērbtuvēm, tualetēm un atkritumu konteineriem (MKN 300, 16.p.).

(10) Ierīkojot peldvietās tualetes, paredz kanalizācijas sistēmu ar notekūdeņu novadīšanu kanalizācijas tīklā vai vietējās attīrīšanas iekārtās vai izmanto pārvietojamās tualetes (MKN 300, 17.p.).

(11) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietās nodrošina smilšu virskārtas iridnāšanu, kā arī savlaicīgu atkritumu savākšanu un izvešanu ne retāk kā divas reizes nedēļā (MKN 300, 18.p.).

(12) Peldvietās nav pieļaujama dzīvnieku uzturēšanās, ir aizliegts vest dzīvniekus pastaigā un peldināt (MKN 300, 19.p.).

(13) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) pirms katras peldsezonas sākuma saņem Labklājības ministrijas teritoriālā vides veselības centra atzinumu par peldvietas atbilstību noteikumiem (MKN 300, 21.p.).

(14) Zemes īpašnieks vai lietotājs (arī pašvaldība) peldvietā nodrošina pieejamību informācijai par peldvietas ūdens kvalitāti, kā arī labi redzamā vietā attiecīgi norāda šādu informāciju: "peldēties atļauts", "peldēties nav ieteicams" vai "peldēties nav atļauts" (MKN 300, 27.p.).

h) Prasības atklāto telpu izbūves teritoriju ierīkošanai un uzturēšanai

(1) Sabiedrisko apstādījumu teritorijām jābūt labiekārtotām (LBN 100, 5.10.p.).

(2) Apstādījumu (izņemot aizsargstādījumus) un pludmales teritorijas, kā arī virszemes ūdeņu noteces sistēmu atklāto telpu izbūves teritorijā pagasta administratīvajās robežās ierīko un uztur kārtībā šīs teritorijas īpašnieks.

(3) Aizsargstādījumus ierīko un uztur kārtībā ar aizsargjoslām nodrošināmo objektu īpašnieki.

(4) Dabas liegumu teritoriju ierīkošanas un uzturēšanas kārtību nosaka likums Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām .

6.9.3. Palīgizmantošanu noteikumi

Saimniecības ēka ierīkojama saskaņā ar detālā plānojumā noteiktām prasībām.

6.9.4. Izņēmumi

6.9.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.10. LAUKSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS

6.10.1. Definīcija

Apbūves noteikumos **lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas (LS)** nozīmē teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir augkopība, dārzenkopība, dārzkopība, lopkopība, biškopība, zivsaimniecība (dīķsaimniecība) un ar to saistītie pakalpojumi, kā arī medniecība, un ietver zemnieku saimniecību un piemājas saimniecību (amatnieku, mazzsaimniecību) teritorijas.

6.10.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes lauksaimniecībā izmantojamās teritorijās (LS), ir:

- lauksaimnieciska izmantošana,
- mežsaimnieciska izmantošana,
- ferma,
- viensēta (zemnieka sēta),
- pansija,
- viesu māja,
- sporta un atpūtas objekts, ja to pamato ar detālo plānojumu,
- zemesgabalos pie valsts autoceļiem, ja to pamato ar detālo plānojumu:
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- degvielas uzpildes stacija,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- būve mājlopiem,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- atklāta uzglabāšana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

(1) Zemnieku saimniecību jaunveidojamu zemesgabalu minimālā platība nedrīkst būt mazāka par 10 ha.

(2) Piemājas saimniecību (amatnieku, mazsaimniecību) jaunveidojamu zemesgabalu minimālā platība nedrīkst būt mazāka par 2,0 ha.

c) Noteikumi viensētām (zemnieku sētām)

1) Apbūves maksimālais augstums

Pieļaujamais dzīvojamo ēku augstums ir 2 stāvi un ne augstāk par 8,0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes. Pieļaujams vertikāls arhitektonisks akcents ne augstāk par 12 m.

2) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 25 m.

3) Sānpagalma minimālais platums

Sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 30 m.

4) Aizmugures pagalma minimālais dziļums

Aizmugures pagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 30 m.

5) Laivu, ceļojuma treileru un kravas automašīnu atklāta novietošana

Laivu, ceļojuma treileru, kravas automašīnu un traktoru atklāta novietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā, izņemot uz piebraucamā ceļa.

6) Izbūvējot uz viena zemesgabala vairākas dzīvojamās mājas, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

d) Maksimālais mājlopu skaits

Maksimālais vienlaikus atļautais mājlopu skaits fermā vai kūtī, ja saimniecība izmanto tikai savas ganības, nedrīkst pārsniegt šādu pieļaujamo mājlopu skaitu uz lauksaimniecībā izmantojamo platību:

1 liellopa uzturēšanai – 1,5 ha (t.sk., ganības – 0,4-0,5 ha),

40-50 aitu uzturēšanai – 1,0 ha kultivētas ganības,

20 cnt cūku kopējās dzīvmasas uzturēšanai – 1,0 ha ganības.

e) Noteikumi mežsaimnieciskai izmantošanai

Mežsaimnieciskas izmantošanas gadījumā, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.13.apakšnodaļas attiecīgie noteikumi.

f) Citi noteikumi

Meliorētas teritorijas atļauts transformēt uz mežsaimniecisku izmantošanu, saskaņā ar esošo likumdošanu.

6.10.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Dzīvoklis

Papildus 6.11.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā ēkā vai ar to jāsaskaras, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

b) Atklāta uzglabāšana

Papildus 6.11.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā

c) Sporta būve

Papildus 6.11.2.punkta noteikumiem, sporta būvi nedrīkst:

ierīkot starp ielas vai ceļa sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslas robežu un būvlaidi (priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā);

6.10.4. Izņēmumi

6.10.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.11. ĪPAŠI VĒRTĪGĀS LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS

6.11.1. Definīcija

Īpaši vērtīgās lauksaimniecības teritorijas (IVL) nozīmē teritorijas, kur galvenais zemes kvalitatīvais novērtējums ir 51 balle un vairāk, kur tās un būvju izmantošanas veids ir augkopība, dārzenkopība, dārzkopība, lopkopība, biškopība, zivsaimniecība (dīķsaimniecība) un ar to saistītie pakalpojumi, kā arī medniecība, un ietver lielsaimniecību teritorijas. Zemes nedrīkst dalīt mazākās platībās par 20 ha.

6.11.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes lauksaimniecībā izmantojamās teritorijās (LS), ir:

- lauksaimnieciska izmantošana,
- mežsaimnieciska izmantošana,
- ferma,
- viensēta (zemnieka sēta),
- pansija,
- viesu māja,
- sporta un atpūtas objekts, ja to pamato ar detālo plānojumu,

- zemesgabalos pie valsts autoceļiem, ja to pamato ar detālo plānojumu;
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- degvielas uzpildes stacija,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnudārzs,
- saimniecības ēka,
- būve mājlopiem,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- atklāta uzglabāšana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Zemesgabala (parceles) minimālā platība

- (1) Jaunveidojamu zemesgabalu minimālā platība nedrīkst būt mazāka par 20 ha.

c) Noteikumi viensētām (zemnieku sētām)

1) Apbūves maksimālais augstums

Pieļaujamais dzīvojamo ēku augstums ir 2 stāvi un ne augstāk par 8,0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes. Pieļaujams vertikāls arhitektonisks akcents ne augstāk par 12 m.

2) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 25 m.

3) Sānpagalma minimālais platums

Sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 30 m.

4) Aizmugures pagalma minimālais dziļums

Aizmugures pagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 30 m.

5) Laivu, ceļojuma treileru un kravas automašīnu atklāta novietošana

Laivu, ceļojuma treileru, kravas automašīnu un traktoru atklāta novietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā, izņemot uz piebraucamā ceļa.

6) Izbūvējot uz viena zemesgabala vairākas dzīvojamajās mājas, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

d) Maksimālais mājlopu skaits

Maksimālais vienlaikus atļautais mājlopu skaits fermā vai kūtī, ja saimniecība izmanto tikai savas ganības, nedrīkst pārsniegt šādu pieļaujamo mājlopu skaitu uz lauksaimniecībā izmantojamo platību:

1 liellopa uzturēšanai – 1,5 ha (t.sk., ganības – 0,4-0,5 ha),

40-50 aitu uzturēšanai – 1,0 ha kultivētas ganības,

20 cnt cūku kopējās dzīvmasas uzturēšanai – 1,0 ha ganības.

e) Noteikumi mežsaimnieciskai izmantošanai

Mežsaimnieciskas izmantošanas gadījumā, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.13.apakšnodaļas attiecīgie noteikumi.

Īpaši vērtīgo lauksaimniecībā izmantojamo zemju transformācija meža zemēs nav pieļaujama

6.11.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Dzīvoklis

Papildus 6.12.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā ēkā vai ar to jāsaskaras, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

Dzīvoklis jāizmanto kā galvenās ēkas apkalpotāja (dārznieka, sētnieka), pārvaldnieka vai laukstrādnieka mājoklis.

b) Atklāta uzglabāšana

Papildus 6.12.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā.

c) Sporta būve

Papildus 6.12.2.punkta noteikumiem, sporta būvi nedrīkst:

ierīkot starp ielas vai ceļa sarkano līniju vai ceļa zemes nodalījuma joslas robežu un būvlaidi (priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā);

izmantot komerciāliem nolūkiem.

6.11. 4. Izņēmumi

6.11. 5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.12. MEŽSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS

6.12.1. Definīcija

Apbūves noteikumos mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas (MS) nozīmē teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir mežsaimniecība un kokmateriālu sagatavošana, kā arī ar mežsaimniecību un kokmateriālu sagatavošanu saistītie pakalpojumi.

6.12.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes mežsaimniecībā izmantojamās teritorijās (LS), ir:

- mežsaimnieciska izmantošana,
- lauksaimnieciska izmantošana,
- viensēta,
- pansija,
- viesu māja,
- sporta un atpūtas objekts, ja to pamato ar detālo plānojumu,
- zemesgabalos pie valsts autoceļiem, ja to pamato ar detālo plānojumu;
- mazumtirdzniecības un pakalpojumu objekts,
- - degvielas uzpildes stacija,
- individuālais darbs,
- privāts mājas bērnu dārzs,
- saimniecības ēka,
- būve mājlopiem,
- dzīvoklis kā palīgizmantošana,
- atklāta uzglabāšana,
- sporta būve kā palīgizmantošana.

b) Noteikumi viensētām

1) Apbūves maksimālais augstums

Pieļaujamais dzīvojamais ēku augstums ir 2 stāvi un ne augstāk par 12,0 m no teritorijas izbūvētās vai iekoptās virsmas vidējās augstuma atzīmes. Pieļaujams vertikāls arhitektonisks akcents ne augstāk par 16 m.

2) Priekšpagalma minimālais dziļums (būvlaide)

Priekšpagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 25 m.

3) Sānpagalma minimālais platums

Sānpagalma minimālais platums un attālums līdz zemesgabala aizmugures robežai nedrīkst būt mazāks par 30 m.

4) Aizmugures pagalma minimālais dziļums

Aizmugures pagalma minimālais dziļums nedrīkst būt mazāks par 30 m.

5) Laivu, ceļojuma treileru un kravas automašīnu atklāta novietošana

Laivu, ceļojuma treileru, kravas automašīnu un traktoru atklāta novietošana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā, izņemot uz piebraucamā ceļa.

6) Izbūvējot uz viena zemesgabala vairākas dzīvojamās mājas, vēlams vienlaicīgi paredzēt zemesgabala sadalīšanas iespējas.

c) Noteikumi lauksaimnieciskai izmantošanai

Lauksaimnieciskās izmantošanas gadījumā, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.11.apakšnodaļas attiecīgie noteikumi.

6.12.3. Palīgizmantošanu noteikumi

a) Dzīvoklis

Papildus 6.13.2.punkta noteikumiem, uz dzīvokli attiecas šādi noteikumi:

Dzīvoklim jāatrodas galvenajā ēkā vai ar to jāsaskaras, vai arī tas jāizbūvē kā dzīvojamā māja.

Jumta stāvā (bēniņos) izbūvēto pastāvīgi apdzīvojamo telpu augstumam telpas lielākajā daļā jābūt vismaz 2,5 m, arī tad, ja telpa ir apakšējā stāva dzīvokļa sastāvdaļa.

b) Atklāta uzglabāšana

Papildus 6.13.2.punkta noteikumiem, atklāta uzglabāšana nav atļauta priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā izņemot, ja ar detālo plānojumu ir noteikts citādi.

c) Sporta būve

Papildus 6.13.2.punkta noteikumiem, sporta būvi nedrīkst:

ierīkot starp ielas vai ceļa sarkano līniju un būvlaidu (priekšpagalmā un ārējā sānpagalmā);

6.12.4. Izņēmumi

6.12.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)

6.13. ZEMES DZĪĻU IZMANTOŠANAS (KARJERU)TERITORIJAS

6.13.1. Definīcija

Apbūves noteikumos karjeru teritorijas (K) nozīmē teritorijas, kur galvenais zemes un būvju izmantošanas veids ir ieguves rūpniecība.

6.13.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

a) Atļautā izmantošana

Nolūki, kādos atļauts būvēt, pārbūvēt, ierīkot vai izmantot būves uz zemes, kas paredzēta ieguves rūpniecībai (K), ir:

- karjers,
- lauksaimnieciska izmantošana,
- mežsaimnieciska izmantošana,
- saimniecības ēka,
- atklāta uzglabāšana,
- pagaidu būve kā palīgizmantošana.

b) Noteikumi lauksaimnieciskai izmantošanai

Lauksaimnieciskas izmantošanas gadījumā, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.15.apakšnodaļas attiecīgie noteikumi.

c) Noteikumi mežsaimnieciskai izmantošanai

Mežsaimnieciskas izmantošanas gadījumā, jāievēro **Apbūves noteikumu** 6.16.apakšnodaļas attiecīgie noteikumi.

6.13.3. Palīgizmantošanu noteikumi

Pagaidu būve:

- kas plānota, izmantota vai nodomāta uz noteiktu vai nenoteiktu laiku, t.i., tai ir pagaidu statuss,
- kuras būvkonstrukcijas atbilst pagaidu statusam,
- kas jānojauc līdz ar pagaidu statusa izbeigšanos un netiek kompensēta.

6.13. 4. Izņēmumi**6.13.5. Papildinājumi (noteikumu detalizācija)****6.14. TURPMĀKĀS IZPĒTES TERITORIJAS****6.14.1. Definīcija**

Apbūves noteikumos turpmākās izpētes teritorijas (T) nozīmē **Apbūves noteikumu** plānā nodalītas teritorijas, kur zemes un būvju izmantošanas veids pagaidām nav noteikts un kur tas būs jānosaka turpmākā plānošanas procesā.

6.14.2. Vispārīgie izmantošanas noteikumi

(2) Līdz plānošanas pabeigšanai šajās teritorijās atļauta tikai esošā izmantošana, bet tās attīstība tikai ar pagaidu statusu.

(3) Atkarībā no turpmākās izpētes un plānošanas procesa virzības, katrā no šīm teritorijām iespējamie papildinājumi, precizējumi vai grozījumi zemesgabalu attīstības plānošanā noskaidrojami Zasas pagasta padomē.

(KL, 30.pants)

7. nodaļa. KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA**7.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI**

7.1.1. Kultūras pieminekļus ir aizliegts iznīcināt. Nekustamos kultūras pieminekļus drīkst pārvietot vai pārveidot tikai izņēmuma gadījumā ar Kultūras ministrijas Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija) atļauju. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja, kā saglabāt pieminekli, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība (KL, 3.pants).

7.1.2. Valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un izmantošanā nodrošina MK, un to realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Likumos un MK noteikumos noteiktās kompetences ietvaros Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izdotie administratīvie akti – norādījumi – par katra atsevišķa kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu ir saistoši attiecīgā kultūras pieminekļa īpašniekam (lietotājam).

(KL, 5.pants)

7.1.3. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija katrā rajonā un republikas pilsētā ieceļ valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektoru, kas ir pakļauts tieši inspekcijai un darbojas saskaņā ar dienesta instrukciju (KL, 6.pants).

7.1.4. Kultūras pieminekļi LR var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un citu juridisko personu īpašumā.

Nostiprinot īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kas atzīts par kultūras pieminekli, Zemesgrāmatā izdarāma attiecīga atzīme par tiesību aprobežojumiem. Šāda atzīme tiek izdarīta, pamatojoties uz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas iesniegumu.

Ja nekustamais īpašums ir kultūras pieminekļis, tas ir pietiekams pamats attiecīgās atzīmes izdarīšanai Zemesgrāmatā. Atzīme izdarāma 10 dienu laikā no Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas iesnieguma saņemšanas dienas vai vienlaikus ar īpašuma tiesību reģistrāciju. Nekustamo kultūras pieminekļu sarakstus Zemesgrāmatu nodaļām iesniedz attiecīgais valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors.

(KL, 7.pants)

7.1.5. Ja kultūras pieminekļa īpašnieks atsavina kultūras pieminekli, valstij ir pirkuma tiesības. Kārtību, kādā valsts realizē pirkuma tiesības, nosaka MK noteikumi.

Aizliegts atsavināt viena kultūras pieminekļa vai pieminekļu kompleksa atsevišķas daļas, kā arī sadalīt zemi, ja tādējādi tiek apdraudēta kultūras pieminekļa saglabāšana.

Kultūras pieminekļu atsavināšana var notikt, ja par nodomu atsavināt kultūras pieminekli tā īpašnieks ir paziņojis Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai, attiecīgā rajona valsts kultūras pieminekļu inspektors ir apsekojis kultūras pieminekli un nākamais tā īpašnieks ir iepazīstināts ar norādījumiem par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu.

(KL, 8.pants)

7.1.6. Zemesgabalus, uz kuriem atrodas kultūras pieminekļi, drīkst piešķirt lietošanā vai iegūt īpašumā zemes tiesību aktos noteiktajā kārtībā tikai tad, ja nākamais lietotājs vai īpašnieks ir iepazīstināts ar norādījumiem par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu (KL, 9.pants).

7.1.7. Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāti kultūras pieminekļi, kas ir to īpašumā (valdījumā). Valsts īpašumā esošo kultūras pieminekļu saglabāšanu nodrošina to lietotāji.

Kultūras pieminekļa īpašnieka (lietotāja) pienākums ir:

ievērot likumus un citus normatīvos aktus, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas norādījumus par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;

informēt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju par katru bojājumu, kas radies īpašumā (valdījumā) esošajam kultūras piemineklim.

(KL, 11.pants)

7.1.8. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai ir tiesības apsekot objektus, kuriem ir kultūras vērtība, lai izlemtu jautājumu par to ņemšanu valsts uzskaitē (KL, 13.pants).

7.1.9. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu apstiprina MK. Kultūras pieminekļus atbilstoši to vēsturiskajai, zinātniskajai, mākslinieciskajai vai citādi kultūras vērtībai iedala valsts un vietējās nozīmes pieminekļos. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts publicējams laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā objektu iekļauj Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Attiecīgais valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors rakstveidā paziņo objekta īpašniekam (lietotājam) par viņa īpašumā (valdījumā) esošā objekta

iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā. Objekta īpašnieks (lietotājs) par savu attieksmi pret objekta iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta projektā 30 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža informē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, kura izskata šo iesniegumu.

Objekta iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā nav vajadzīga īpašnieka (lietotāja) piekrišana. Viņam tiek noteikti nodokļu atvieglojumi vai kompensēti zaudējumi, ja tādi radušies sakarā ar zemes vai objekta lietošanas ierobežojumiem.

Kultūras pieminekļu un to teritoriju iezīmēšanu administratīvi teritoriālo vienību plānos un valsts kadastrālās uzmērīšanas dokumentos nodrošina Valsts zemes dienests par valsts budžeta līdzekļiem. (KL, 14.pants)

7.1.10. Objekta izslēgšana no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta pieļaujama, ja objekts pilnībā zaudējis savu kultūras pieminekļa vērtību. Objektus no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izslēdz MK pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ierosinājuma (KL, 15.pants).

7.1.11. Jaunatklātie objekti, kam ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas, līdz jautājuma izlemšanai par šo objektu iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, bet ne ilgāk kā sešus mēnešus no dienas, kad par to ticis informēts objekta īpašnieks, atrodas valsts aizsardzībā.

Par objektiem, kuri atrasti zemē, virs zemes, ūdenī, senās celtnēs vai to daļās un atliekās un kuriem varētu būt vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, atradējam 10 dienu laikā jāpaziņo Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai. (KL, 17.pants)

7.1.12. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors nosūta kultūras pieminekļa īpašniekam (lietotājam) norādījumus par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu. Šie norādījumi stājas spēkā ar brīdi, kad kultūras pieminekļa īpašnieks (lietotājs) tos saņēmis un ar parakstu apliecinājis, ka iepazinies ar tiem (KL, 20.pants).

7.1.13. Vērtīgas vēsturiskas vides aizsardzība jānodrošina, veicot kompleksu rekonstrukciju, vienlaicīgi restaurējot arhitektoniski un kultūrvēsturiski nozīmīgās ēkas, rekonstruējot, modernizējot, kapitāli remontējot esošās ēkas, izlases kārtībā būvējot jaunus objektus, saglabājot vides īpatnības, attīstot inženierkomunikācijas un uzlabojot teritorijas labiekārtojumu (LBN 100, 10.21.p.).

7.1.14. Kultūras pieminekļi konservējami, restaurējami un remontējami tikai ar inspekcijas rakstveida atļauju un tās kontrolē.

Kultūras pieminekļu izpētes darbus, kas var novest pie kultūras pieminekļa pārveidošanas, arī arheoloģisko izpēti, drīkst veikt tikai ar inspekcijas rakstveida atļauju un tās kontrolē. (KL, 21.pants)

7.1.15. Pirms būvniecības, meliorācijas, ceļu būves, derīgo izrakteņu ieguves un citu saimniecisko darbu uzsākšanas šo darbu veicējam jānodrošina kultūras vērtību apzināšana paredzamo darbu zonā. Fiziskajām un juridiskajām personām, kas saimnieciskās darbības rezultātā atklāj arheoloģiskus vai citus objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, par to nekavējoties jāziņo inspekcijai un turpmākie darbi jāpārtrauc (KL, 22.pants).

7.1.16. Lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību, tiek noteiktas kultūras pieminekļu aizsargjoslas. To izveidošanai nav vajadzīga zemes lietotāja vai īpašnieka piekrišana. Ap kultūras

pieminekļiem, kam nav noteiktas aizsargjoslas, un jaunatklātajiem kultūras pieminekļiem ir 500 m aizsardzības zona. Jebkuru saimniecisko darbību pieminekļu aizsargjoslā, kas var atstāt iespaidu uz aizsargājamo pieminekli, drīkst veikt tikai ar inspekcijas atļauju.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas priekšnieks, ņemot vērā MK noteikumus, var noteikt vidi degradējošus objektus, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsargjoslās. Šie objekti paredzami nojaukšanai, un nav pieļaujama to turpmākā attīstība.

(KL, 23.pants)

7.1.17. Attālums starp kultūras pieminekļiem un inženierkomunikācijām rekonstrukcijas situācijā jāpieņem ne mazāks par:

5,0 m līdz ūdensvadam, kanalizācijai vai siltumvadam,

2,0 m līdz pārējām inženierkomunikācijām.

Šajos gadījumos jāgarantē speciālu tehnisku pasākumu veikšana būvdarbu laikā.

(LBN 100, 10.22.p.)

7.1.18. Kultūras pieminekļa konservāciju, uzturēšanu, remontu un restaurāciju veic kultūras pieminekļa īpašnieks (lietotājs) par saviem līdzekļiem.

Pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ierosinājuma no valsts budžeta piešķir līdzekļus kultūras pieminekļa izpētei un saimnieciski neizmantojamu valsts nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai, bet no pašvaldību budžetiem – līdzekļus saimnieciski neizmantojamu vietējās nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija katrā konkrētajā gadījumā slēdz līgumu ar attiecīgā pieminekļa īpašnieku (lietotāju) par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu kultūras pieminekļu izpētei un valsts nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai, kā arī kontrolē šo līdzekļu izlietojumu. Izpētes darbus, kas nepieciešami sakarā ar būvniecību, meliorāciju, ceļu būvi un citas saimnieciskās darbības veikšanu, finansē darbu izpildītājs uz pasūtītāja rēķina.

(KL, 24.pants)

7.1.19. Kultūras pieminekļus, kuru saglabāšanu īpašnieks nenodrošina, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ierosinājuma atsavina tiesas ceļā. Namīpašumu atsavināšanas gadījumā īrnieku tiesības tiek saglabātas saskaņā ar LR tiesību aktiem (KL, 27.pants).

7.1.20. Katram kultūras piemineklim var noteikt tā kultūrvēsturisko vērtību. To veic Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Atlīdzība par kaitējumu, kas izdarīts kultūras piemineklim, tiek aprēķināta atbilstoši šim kultūras piemineklim noteiktajai kultūrvēsturiskajai vērtībai (KL, 28.pants).

7.1.21. Darījumi ar kultūras pieminekļiem, kas veikti, pārkāpjot likumā noteikto kārtību, atzīstami par spēkā neesošiem.

Par kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites, restaurācijas un remonta noteikumu neizpildīšanu, kultūras pieminekļu aizsargjoslu režīma pārkāpšanu un par citiem tiesību aktos paredzētajiem pārkāpumiem personas saucamas pie kriminālās, administratīvās vai citas atbildības saskaņā ar LR tiesību aktiem.

(KL, 30.pants)

7.2. KULTŪRAS PIEMINEKĻI

N.p.k	Valsts aizsardz. Nr.	Pieminekļu vērtības grupa	Pieminekļu veids	PIEMINEKĻU NOSAUKUMS	PIEMINEKĻU ATRAŠANĀS VIETA
1.	981	valsts	arheoloģijas	Antūžu apmetne	pie "Antūžu" mājām
2.	6310	valsts	arhitektūras	Zasas luteriešu baznīca (1750.g.)	Zasa
3.	-	vietējā*	kultūrvēstures objekts	Zasas muižas centrs ar parku	Zasa
4.	-	vietējā*	arhitektūras	Vasaras māja (20 gs.sāk.)	Zasas muižas apbūve
5.	-	vietējā*	arhitektūras	Brūzis	Zasas muižas apbūve
6.	-	vietējā*	arhitektūras	Laidars	Zasas muižas apbūve
7.	-	vietējā*	arhitektūras	Parks	Zasas muižas apbūve
8.	-	vietējā*	arhitektūras	Savrupmāja (30.gadi)	Zasas muižas apbūve
9.	-	vietējā*	arhitektūras	Zasas vidusskola (30.gadi)	Zasa
10.	10656	vietējā*	arhitektūras	Durvju komplekts	"Bērzemniekos"
11.	10657	vietējā*	mākslas	Kamīns	"Bērzemniekos"
12.	10658	vietējā*	mākslas	Krāsns	"Bērzemniekos"
13.	10659	vietējā*	mākslas	Altārglezna "Kristus debesbraukšana"	Zasas luteriešu baznīca
14.	10660	vietējā*	mākslas	Altāris	Zasas luteriešu baznīca
15.	10661	vietējā*	mākslas	Durvju komplekts	Zasas luteriešu baznīca
16.	10662	vietējā*	mākslas	Kancele	Zasas luteriešu baznīca
17.	10663	vietējā*	kultūrvēstures	Slates Mežmuiža (Schlottenhof Forstei)	Liepās
18.	-	vietējā*	kultūrvēstures	1.pasaules karā kritušo vācu karavīru kapsēta	Staģu kapsēta
19.	-	vietējā*	kultūrvēstures	Zasas kapsēta	Zasas kapsēta
20.	-	vietējā*	kultūrvēstures	1.pasaules karā kritušo vācu karavīru kapsēta	Vecā Zasas kapsēta
21.	-	vietējā*	kultūrvēstures	Zasas dzirnavas	Zasa
22.	-	vietējā*	kultūrvēstures	bijusī Landzānu pusemuiža	"Landzāni"
23.	-	vietējā*	kultūrvēstures	piemiņas zīme 1919.g. kritušajiem partizāniem un terora upuriem	"Muceniekos"
24.	-	vietējā*	kultūrvēstures	bijusī Zasas dzelzceļa ēka	"Zasa"
25.	-	vietējā*	kultūrvēstures	Zasas muiža pusemuiža Vilcānmuižā	"Vilcānmuižas"

* projektā iekļautie vietējās nozīmes pieminekļi, kuriem aizsargjosla teritorijas plānojumā netiek noteikta

7.2.3. AIZSARGJOSLAS (AIZSARDZĪBAS ZONAS)

Saskaņā ar LR likuma Par kultūras pieminekļu aizsardzību 23.pantu ap arhitektūras pieminekļiem ir 500 m aizsargjosla (aizsardzības zona), kas tiek precizēta Zasas luterāņu baznīcai kas precizēta(samazināta) Zasas pagasta teritorijas plānojumā .

8. nodaļa. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS

8.1. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

8.1.1. Katrai aizsargājamai teritorijai izstrādā aizsardzības un izmantošanas noteikumus, lai nodrošinātu šīs teritorijas aizsardzību un nepieļautu tās vērtības samazināšanos. Aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi nosaka nepieciešamo, pieļaujamo un aizliegto darbību šajās teritorijās.

Ir vispārējie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi, individuālie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi un aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni.

(DL, 15.pants)

8.1.2. Zemes īpašnieka un lietotāja pienākums ir:

nodrošināt aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu un veikt attiecīgajās teritorijās aizsardzības un kopšanas pasākumus;

ziņot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijai, valsts vides aizsardzības institūcijai un pašvaldībai par esošajām vai iespējamām izmaiņām dabas veidojumos, kā arī aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpumiem.

(DL, 24.pants)

8.1.3. Zinātniskās, dabas aizsardzības un citādas darbības veikšanai aizsargājamās teritorijās, saskaņojot ar valsts vides aizsardzības institūciju, var izveidot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju.

Lēmumu par aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijas izveidošanu pieņem valsts institūcija, ar kuras lēmumu ir izveidota aizsargājamā teritorija.

To aizsargājamo teritoriju pārvaldi, kurām nav savas pārvaldes institūcijas, realizē pašvaldība.

Aizsargājamo teritoriju pārvaldi koordinē augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.

(DL, 25.pants)

8.1.4. Nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās likumā noteiktajā kārtībā var izveidot bezpeļņas organizācijas (DL, 26.pants).

8.1.5. Aizsargājamo teritoriju valsts kontroli īsteno LR Vides aizsardzības valsts inspekcija un citas valsts institūcijas savas kompetences ietvaros (DL, 27.pants).

8.1.6. Saeimas un MK apstiprināto aizsargājamo teritoriju izveidošanu, saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no valsts budžeta līdzekļiem.

Pašvaldību apstiprināto aizsargājamo teritoriju izveidošanu, saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no pašvaldību budžetu līdzekļiem.

(DL, 28.pants)

8.1.7. Zemes īpašniekam un lietotājam ir tiesības uz nodokļu atvieglojumiem vai citādu likumā noteikto atlīdzību, ja aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošana rada viņam zaudējumus (DL, 29.pants).

8.1.8. Visi zinātniskie pētījumi, kurus paredzēts veikt aizsargājamās teritorijās, ir jāreģistrē augstākajā valsts vides aizsardzības institūcijā, jāsaskaņo ar aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju un likumā noteiktajā kārtībā arī ar zemes īpašnieku vai lietotāju. Par zinātniskajiem pētījumiem jāinformē pašvaldība (DL, 32.pants).

8.1.9. Zeme aizsargājamās teritorijās var būt valsts, pašvaldību, kā arī fizisko un juridisko personu īpašumā (DL, 33.pants).

8.1.10. Aizsargājamās teritorijas zemes īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem var atjaunot un zemi fizisko un juridisko personu īpašumā var nodot tikai tad, ja šīs personas apņemas ievērot aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānu.

Par to izdara ierakstu lēmumā par zemes piešķiršanu īpašumā, nostiprinot šos noteikumus ar ierakstu zemesgrāmatā.

Lēmums par zemes piešķiršanu īpašumā jāaskaņo ar valsts vides aizsardzības institūciju.
(DL, 34.pants)

8.1.11. Valstij ir pirmpirkuma tiesības uz zemi aizsargājamās teritorijās.

Zemes īpašniekiem ir pienākums informēt valsts vides aizsardzības institūciju par nodomu pārdot sev piederošo zemi aizsargājamā teritorijā.

Valsts vides aizsardzības institūcijai rakstveidā jāpaziņo zemes īpašniekam savs atzinums par zemes pirkuma iespējām divu mēnešu laikā pēc zemes īpašnieka paziņojuma saņemšanas.

(DL, 35.pants)

8.1.12. Aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpšanas, kā arī dabas aizsardzības plāna neievērošanas gadījumā, valstij ir tiesības likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā piespiedu kārtā atsavināt zemi tās īpašniekam (DL, 36.pants).

8.1.13. Zemi aizsargājamās teritorijās var nodot lietošanā jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā, ja šī persona noslēdz līgumu par aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu un dabas aizsardzības plānu ievērošanu.

Līgumu slēgšanas kārtību nosaka augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.

Aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpšanas, kā arī dabas aizsardzības plāna neievērošanas gadījumā zemes lietotājam likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā var izbeigt zemes lietošanas tiesības, zemi atņemt.

(DL, 37.pants)

8.1.14. Pašvaldības noformē saistību rakstus par to aizsargājamo teritoriju saglabāšanu, aizsardzību un uzturēšanu, kuras atrodas to īpašumā, lietošanā vai ir ieskaitītas valsts rezerves zemē un atrodas pašvaldības pārziņā esošajā teritorijā.

Saistību rakstu noformēšanas kārtību nosaka augstākā valsts vides aizsardzības institūcija.

(DL, 38.pants)

8.1.15. Fiziskās un juridiskās personas, kas pārkāpušas aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus, saucas pie administratīvās atbildības, kriminālatbildības, disciplinārās vai citas atbildības saskaņā ar LR likumiem.

Fizisko un juridisko personu saukšana pie administratīvās atbildības, kriminālatbildības vai disciplinārās atbildības neatbrīvo tās no pienākuma veikt atjaunošanas darbus vai, ja atjaunošana nav iespējama, atlīdzināt kaitējumu.

(DL, 39.pants)

8.1.16. Aizsargājamās teritorijas statusu var likvidēt tikai tad, ja zudusi aizsargājamās teritorijas vērtība.

Atzinumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanas pamatotību dod augstākā valsts aizsardzības institūcija tikai pēc tam, kad saņemts ekoloģiskās ekspertīzes atzinums.

Lēmums par izsargājamās teritorijas statusa likvidēšanu, pamatojoties uz šo atzinumu, pieņem valsts institūcija, kura pieņēmusi lēmumu par attiecīgās aizsargājamās teritorijas izveidošanu. (DL, 40.pants)

8.2. VALSTS AIZSARDZĪBĀ ESOŠO AIZSARGĀJAMO TERITORIJU SARAKSTS

a) Valsts nozīmes dabas aizsargājami objekti :

Tīreļu (Akmeņkroga) purvs, dzērvenāju liegums. 1074 ha.

(1) Dabas liegumos atļauta saimnieciskā darbība, kas nav pretrunā ar lieguma izveidošanas mērķiem un uzdevumiem un ir paredzēta dabas lieguma individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos un dabas aizsardzības plānos:

- zinātniskā pētniecība;
- izziņas taku un skatu laukumu ierīkošana;
- pasākumi reto sugu un to dzīvotņu saglabāšanai, kā arī īpašos gadījumos, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plāna mērķu sasniegšanai, – lopu ganīšana, kūlas un niedru dedzināšana un pļaušana;
- regulēta laivu un motorlaivu turēšana un lietošana ezeros un upēs;
- zveja un makšķerēšana ūdensputnu aizsardzībai izveidotajos liegumos atbilstoši dabas lieguma individuālajiem aizsardzības noteikumiem.

(2) Lai nodrošinātu dzīvnieku sugu netraucētu vairošanos, atpūtu, barošanos, kā arī koncentrēšanos migrācijas periodā, dabas liegumos saskaņā ar to individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, ja nepieciešams, var noteikt sezonas liegumu – ierobežojumu vai aizliegumu uz laiku uzturēties lieguma teritorijā.

(3) Dabas lieguma teritorijā aizliegta:

- jebkāda darbība, kas bojā, pārveido vai iznīcina biotopus, savvaļas augus, dzīvnieku dzīvotnes, kā arī ekoloģiski un estētiski nozīmīgus ainavas elementus;
- jebkāda darbība, kas būtiski ietekmē dzīvnieku populāciju, vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī koncentrāciju migrācijas periodā;
- minerālmēsļu, pesticīdu un citu ķīmikāliju lietošanu (izņemot pesticīdu lietošanu meža kaitēkļu un slimību epidēmiju, kā arī lauksaimniecības zemēs savvaļas augu sugu kaitēkļu un slimību epidēmiju apkarošanai, ja saņemta ikreizēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Valsts meža dienesta atļauja);
- braukšana ar ūdens motocikliem;
- dabas lieguma mežos – galvenā cirte un rekonstruktīvā cirte, ja individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos nav paredzēts citādi;
- makšķerēšana un zvejošana dabas liegumos, kas izveidoti ūdensputnu aizsardzībai, – pastāvīgā lieguma zonā visu gadu, sezonas lieguma zonā – no ledus izkušanai līdz 30.jūnijam;
- ūdensputnu medīšana – pastāvīgā lieguma zonā dabas liegumos, kas izveidoti ūdensputnu aizsardzībai;
- toksisku (smago metālu saturošu) šāviņu lietošana ūdensputnu medībās;
- zāles un sējumu pļaušana virzienā no lauka malām uz centru;
- dzīvnieku ķeršana, olu vākšana, ligzdu, alu un citu dzīvnieku slēptuvju postīšana, materiālu vākšana kolekcijām (izņemot zinātniskajai pētniecībai, kas tiek veikta saskaņā ar dabas aizsardzības plānu);
- liegumos, kas izveidoti retu un apdraudētu augu sugu vai biotopu aizsardzībai, – augu noplūkšana, izraušana, to daļu vākšana jebkurā attīstības stadijā;
- ārstniecības un dekoratīvo augu vākšana, kā arī materiālu vākšana kolekcijām (izņemot zinātniskajai pētniecībai, kas tiek veikta saskaņā ar dabas aizsardzības plānu);
- zemju transformācija, arī apmežošana un dzērveņu plantāciju ierīkošana purvos.
- (MKN 354, 38., 39., 40.p.)

Īpaši aizsargājami dižkoki:

- ozoli Liepu ciematā (perimetrs 5m un 5, 2 m),
- ozols Mežgales mežn.26kv. (perimentrs 5.72m),
- priede “Silajuros”
- liepa “Ģerķēnos”.

Vietējas nozīmes dabas pieminekļi:

- trīs ozoli Liepās, Mežgales mežn.26 kvadr., un 30kvadr.
- Bērzs ar 3 stumbriem ,Mežgales mežn.27.kvadr.

(2) Aizsargājamā koka nociršana (novākšana) pieļaujama tikai gadījumos, ja tas kļuvis bīstams un apdraud tuvumā esošās ēkas, ceļus, elektrolīnijas u.tml. vai cilvēku veselību un dzīvību. Aizsargājamā koka nociršanas (novākšanas) kārtību nosaka Valsts meža dienests pēc saskaņošanas ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (MKN 354, 55.p.).

8.3. AIZSARGJOSLAS

(1) Lai nodrošinātu dabas pieminekļa saglabāšanu, tiek noteikta 10 m plata aizsargjosla ap to (MKN 354, 47.p.).

(2) Lai nodrošinātu aizsargājamo koku un to augšanas apstākļu saglabāšanu, 10 m rādiusā ap koku (ja vainaga projekcija lielāka, tad atbilstoši tai) aizliegta jebkāda darbība, kas var negatīvi ietekmēt koka augšanu un attīstību (aršana, minerālmēsļu un citu ķīmikāliju lietošana, koka apkraušana), kā arī mainīt vides apstākļus – ūdens un barošanās režīmu (MKN 354, 56.p.).

(3) Mežaudzēs 10 m rādiusā ap aizsargājamiem kokiem (ja vainaga projekcija lielāka, tad atbilstoši tai) aizliegta kailcirte (MKN 354, 57.p.).

8.4. ZAUDĒJUMU ATLĪDZINĀŠANA PAR AIZSARGĀJAMĀM TERITORIJĀM NODARĪTO KAITĒJUMU

(1) Par robežzīmju, aizžogojumu, plakātu, informatīvo zīmju, labiekārtošanas elementu, zinātniskās pētniecības vai citu iekārtu bojāšanu aizsargājamās teritorijās zaudējums atlīdzināms trīskāršā apmērā no minēto iekārtu sākotnējās izgatavošanas un uzstādīšanas vērtības (MKN 354, 61.p.).

(2) Zaudējumi, kas nodarīti, iznīcinot vai bojājot aizsargājamās dabas teritorijas, atlīdzināmi šādā apmērā:

par nelikumīgu īpaši aizsargājama koka nociršanu vai citādu iznīcināšanu – desmitkāršā lietkokiem noteiktās cenas apmērā šo koku izsniegšanai uz celma kailcirtē;

par nelikumīgu koka nociršanu – pieckāršā lietkokiem noteiktās cenas apmērā šo koku izsniegšanai uz celma kailcirtē.

(MKN 354, 62.p.)

(3) Svešzemju sugu kokiem nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas taksu nosaka, pielīdzinot tos vietējo sugu kokiem (MKN 354, 57.p.).

8.5. VIETĒJĀS NOZĪMES ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀ DABAS OBJEKTA ZASAS PARKA TERITORIJA

(1) Vietējās nozīmes īpaši aizsargājamā dabas objekta Zasas parka teritorija ir izveidots, lai novērstu tā iespējamo kvalitātes degradāciju un uzlabotu tā potenciālu tā iekļaušanai dabas un kultūrvēsturiskā tūrisma aprīvē .

(2) Zasas parka teritorija ir aizliegts:

- 1) uzsākt jebkādu saimniecisko darbību (izņemot makšķerēšanu zveju tiesību aktos noteiktajā kārtībā), arī sezonas rakstura vai īslaicīgu, kā arī jebkuru būvniecību (arī projektēšanu) un mežsaimniecisko darbību, bez pozitīva atzinuma saņemšanas no pagasta pašvaldības un reģionālās vides pārvaldes, un šajā atzinumā minēto nosacījumu izpildes;
- 2) izgāzt atkritumus un izveidot atkritumu apglabāšanas poligonus;
- 3) izvietot degvielas uzpildes stacijas un auto apkalpes objektus;
- 4) izvietot minerālmēslu, pesticīdu, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu glabātavas;
- 5) izvietot kapsētas un dzīvnieku kapsētas;
- 6) izvietot jebkādu objektus, kuros izmantojamās tehnoloģijas vai notiekošā darbība rada nepietiekami attīrītus notekūdeņus vai paaugstinātu gaisa piesārņojumu;
- 7) izvietot lopbarības, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas;
- 8) piesārņot gaisu un piesārņot vai piegružot augsni, virszemes ūdeņus un gruntsūdeņus;
- 9) izliet vai izbērt ķīmiski aktīvas vielas;
- 10) lietot minerālmēslus, pesticīdus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus;
- 11) plānot jaunu apbūvi, izņemot būves, kas saistītas ar parka izmantošanu un apsaimniekošanu, vai apgaidu būves, kas nepieciešamas pasākumu rīkošanai, ar ikreizēju Zasas pagasta lēmumu un saskaņojot ar reģionālo vides pārvaldi
- 12) braukt ar motorlaivām un ūdens motocikliem;

(4) Zasas parka teritorijā, projektējot renovāciju jebkādiem objektiem, kas saistīti ar ūdens lietošanu un notekūdeņu novadīšanu, projektā jāparedz:

- 1) iespējas pieslēgt objektu centralizētai kanalizācijas sistēmai pēc tās izbūves;
- 2) notekūdeņu novadīšanu līdz centralizētas kanalizācijas sistēmas izbūvei drīkst veikt tikai izsmeļamos hermētiski slēgtos krājrezervuāros ar tālāku izvešanu uz bioloģiskās attīrīšanas iekārtām. Krājrezervuāru tilpumu katrā konkrētajā gadījumā nosaka reģionālā vides pārvalde, bet ne mazāku par 3,0 m³.

(5) Zasas parka teritorijā, kur tā pārklājas ar ūdenstilpju un ūdensteču, kā arī cita veida aizsargjoslām, ir spēkā Aizsargjoslu likumā noteiktie aprobežojumi.

(6) Zasas parka teritorijā un tā aizsargjoslā saimnieciskās darbības ierobežojumu un vides aizsardzības režīmu kontroli, veic:

- 1) pašvaldība;
- 2) vides valsts inspektori;
- 3) citu valsts institūciju pārstāvji savas kompetences ietvaros.

9. nodaļa. CITI ZASAS PAGASTA SAISTOŠIE NOTEIKUMI

- Noteikumi Zasas parka apmeklētājiem. (1998.gada 13.maijā)
- Zasas pagasta Vispārīgie saistošie noteikumi (2000.gada 11.maijā)
- Par ēku uzturēšanu un dzīvojamo telpu lietošanu Zasas pagastā(2000.gada 11.maijā)
- Par namīpašumu un citu būvju uzturēšanu, zemesgabalu, pagalmu un citu teritoriju uzturēšanu, kopšanu Zasas pagastā.
- Par sabiedriskās kārtības nodrošināšanu Zasas pagastā . (1998.gada 13.maijā)
- Par Zasas pagasta ceļu sakopšanu, uzturēšanu un izmantošanu.(2001.gada 16.maijā)

10. nodaļa PROJEKTĒŠANAS UN BŪVNICĪBAS NOSACĪJUMI

10.1. Būvniecības uzsākšana.

10.1.1. Pirms jebkuras būvniecības veida projektēšanas darbu uzsākšanas no pagasta padomes saņemt projektēšanas darbu atļauju.

10.1.2. Būvniecība veicama saskaņā ar Būvniecības likumu un Vispārējiem būvnoteikumiem. Jebkuram jaunbūves īpašniekam vai pasūtītājam ir pienākums nodrošināt piekļūšanu būvei un projekta dokumentācijai citām pilnvarotajām kontroles instancēm.

10.3. Objekta pieņemšana ekspluatācijā

10.3.1. Uzceltos objektus pieņem ekspluatācijā pašvaldības nozīmētā komisija LBN 301 noteiktā kārtībā.

10.3.2. Būvi atbilstoši projektētajām funkcijām atļauts izmantot tikai pēc tās pieņemšanas ekspluatācijā.

10.3.3. Gadījumos, kad individuālo māju būvē pats tās īpašnieks, ēka var tikt pieņemta ekspluatācijā, ja ir pabeigti sekojoši būvdarbi - iekārtota vismaz viena dzīvojamā istaba, sanitārais mezgls, ēkā ir elektrība, ūdens apgāde un kanalizācija, apkure, pabeigta fasādes apdare un labiekārtota teritorijas ielas puse. Šādos gadījumos pieņemšanas aktā uzrādāma ēkas kopējā platība pēc projekta un tā, kāda tiek pieņemta ekspluatācijā.

10.4. Atbildība par patvaļīgo celtniecību

10.4.1. Par patvaļīgu būvniecību bez saskaņota būvprojekta un būvatļaujas būvētājs saucams pie administratīvās atbildības un iesāktā būvniecība apturama līdz projekta izstrādāšanai un saskaņošanai noteiktajā kārtībā.

10.4.2. Ja patvaļīgi uzsākta būvniecība neatbilst pagasta apbūves noteikumiem, kā arī ir pretrunā ar LR būvnormatīviem un pagasta teritorijas plānojumu, ar pagasta domes lēmumu uzsākto būvi var likt nojaukt vai nepakļaušanās gadījumā lietu nodot prokuratūrai.